

rozhodol:

Sťažnosť [redacted], [redacted], [redacted], [redacted],
[redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted]
[redacted], [redacted] a [redacted] odmieta.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. apríla 2016 elektronicky a 19. apríla 2016 v písomnej podobe doručená sťažnosť [redacted] (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“), [redacted] (ďalej len „sťažovateľ v 2. rade“), [redacted] (ďalej len „sťažovateľ v 3. rade“), [redacted] (ďalej len „sťažovateľ vo 4. rade“), [redacted], [redacted], [redacted] (ďalej len „sťažovateľ v 5. rade“), [redacted], [redacted], [redacted] (ďalej len „sťažovateľ v 6. rade“), [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] (ďalej len „sťažovateľ v 7. rade“), [redacted] (ďalej len „sťažovateľ v 8. rade“), a [redacted], [redacted] [redacted] (ďalej aj „sťažovateľka v 9. rade“; spolu ďalej aj „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 21 ods. 1, 2 a 3 a čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených v čl. 3, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Úradu inšpekčnej služby, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Stred v Banskej Bystrici (ďalej len „inšpekčná služba“) v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 jej uznesením z 23. novembra 2015 a postupom

Krajskej prokuratúry v Prešove (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod č. k. Kv 13/14/7700-135 a jej uznesením zo 16. februára 2016.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že vyšetrovateľ inšpekčnej služby uznesením ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 23. novembra 2015

- podľa § 215 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zastavil trestné stíhanie pre skutok č. 1 uvedený v uznesení o začatí trestného stíhania pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 20. januára 2014 právne kvalifikovaný ako zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) a c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. h) a § 140 písm. b) Trestného zákona, lebo tento skutok nebol trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci,

- podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zastavil trestné stíhanie pre skutok č. 4 uznesenia o začatí trestného stíhania pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 20. januára 2014 právne kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, lebo bolo nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie,

- podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zastavil trestné stíhanie pre skutok č. 5 uznesenia o začatí trestného stíhania od ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 20. januára 2014 právne kvalifikovaný ako zločin mučenie a iné neľudské alebo kruté zaobchádzanie podľa § 420 ods. 1 a 2 písm. e) Trestného zákona, lebo bolo nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie a

- podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zastavil trestné stíhanie pre skutok č. 6 uvedený v uznesení o začatí trestného stíhania pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 8. septembra 2014 právne kvalifikovaný ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, lebo skutok nebol trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci.

3. V označenom konaní inšpekčnej služby sťažovateľa vystupovali ako poškodení, a to v súvislosti s udalosťami, ktoré sa stali počas výkonu *«„policajno-pátracej akcie 100“*

konanej... 19. 06. 2013 na ulici [REDAKOVANÉ] a následne na Obvodnom oddelení Policajného zboru Moldava nad Bodvou».

4. Ku skutkovým okolnostiam z 19. júna 2013 sťažovatelia uviedli, že v súvislosti s policajno-pátracou akciou sa v čase od 19.00 h do 21.00 h na [REDAKOVANÉ] dostavilo 63 príslušníkov Policajného zboru. Pri „zásahu boli... sťažovatelia vystavení hrubému násiliu a poškodzovaniu príbytkov, resp. osobných vecí“. V dôsledku „zásahu došlo k zraneniu vyše 30 osôb, viacerí obyvatelia osady boli nútení vyhľadať lekársku pomoc a podstúpiť ošetrovanie“. Obyvatelia, ktorí boli touto policajnou akciou dotknutí, pritom nekládli žiaden aktívny odpor. Pri „zásahu došlo k zadržaniu 15 osôb, ktoré boli odvedené na OO PZ Moldava nad Bodvou, kde došlo k ďalším fyzickým útokom zo strany príslušníkov PZ“. Príslušníci Policajného zboru zároveň „viacerým osobám odňali ich osobný majetok, bez spísania akejkoľvek dokumentácie“.

5. V trestnom konaní, ktoré bolo v súvislosti s touto vecou začaté, sťažovatelia vypovedali, že „počas tejto policajno-pátracej akcie došlo zo strany zúčastnených príslušníkov PZ k viacerým nedovoleným zásahom do ich základných ľudských práv a slobôd, predovšetkým k takému spôsobu použitia donucovacích prostriedkov, ktorých intenzita a predovšetkým opodstatnenosť nasvedčuje použitiu hrubej a bezdôvodnej sily, proti osobám nachádzajúcim sa v tom čase v osade, ako aj neoprávnenému vstupu do obydlija a poškodzovania cudzích vecí. Následkom použitia donucovacích prostriedkov boli viacerým obyvateľom osady spôsobené zranenia, ktoré si objektívne vyžiadali lekárske ošetrovanie alebo vyšetrenie. Sťažovatelia, ako aj ďalší poškodení a svedkovia vo svojich výpovediach vypovedali o značnej agresivite policajtov, dokonca v rámci vyšetrovacích úkonov opoznali konkrétne osoby, ktoré aktívne proti nim použili donucovacie prostriedky...

Na obvodné oddelenie Policajného zboru Moldava nad Bodvou bolo predvedených 15 osôb, z ktorých šesť osôb vypovedalo, že sa voči nim policajti dopustili násilia. Išlo o [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. K predmetnému násiliu na obvodnom oddelení sa vyjadrili aj viacerí svedkovia, napríklad [REDAKOVANÉ] či [REDAKOVANÉ].“.

6. Sťažovatelia považovali „za potrebné zdôrazniť, že trestné stíhanie napriek kvalifikovaným trestným oznámeniam bolo začaté až na impulz prokurátora, ktorý po tom, čo na skutočnosti nasvedčujúce, že došlo k spáchaniu trestného činu upozornila verejná ochrankyňa práva, ako aj splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity, vydal... 13. 01. 2014 pokyn na začatie trestného stíhania“.

7. Ako sťažovatelia uvádzajú „V priebehu vyšetrovania, bolo vykonaných množstvo výsluchov svedkov a iných trestno-procesných úkonov, ktorých zákonný postup bol niekoľkokrát namietnutý sťažnosťou, resp. žiadosťou o preskúmanie postupu policajta. Výpovede jednotlivých svedkov boli podľa vyšetrovateľa natoľko nekonzistentné a rozporuplné, že na ich základe vyvodil závery o úmyselnej fabulácii a klamstvách svedkov. Vyšetrovateľ vzniknuté diskrepancie vo výpovediach riešil nariadením znaleckého skúmania duševného zdravia, resp. iných povahových, osobnostných črt svedkov, predovšetkým skúmania sklonov ku klamstvám, konfabulácii, skúmania kognitívnych funkcií, úrovne duševného, mravného, intelektuálneho vývoja a pod. K niektorým záverom vyšetrovateľ dospel položením kapciózných a sugestívnych otázok, resp. boli nariadené znalecké skúmania v súvislosti s otázkami, ktoré nemali k predmetu vyšetrovania žiadny súvis. Všetky pochybenia sme riadnym spôsobom namietli žiadosťami o preskúmanie postupu policajta, resp. sťažnosťami. Žiaľ, ani v jednom prípade nadriadený orgán nekonštatoval porušenie zákona.“.

8. Sťažovatelia zastávajú názor, že „ani pre jediný skutok neboli naplnené podmienky rozhodnúť tak, že je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie (ust. § 215 ods. 1 písm. a), resp. že daný skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci (ust. § 215 ods. 1 písm. b)...

Prokurátor, resp. policajt je oprávnený zastaviť trestné stíhanie len vtedy, keď je bez akýchkoľvek pochybností zistené, že sa nestal skutok, pre ktorý sa trestné stíhanie vedie. Ak vznikne pochybnosť, či sa skutok stal, alebo nestal a táto pochybnosť sa nedá odstrániť ani vykonaním ďalších dôkazov, prokurátor resp. policajt za takého stavu nemôže zastaviť trestné stíhanie, ale je povinný na obvineného podať obžalobu.“. Podľa nich „ani v jednom z uvedených skutkových bodov vyšetrovateľ nemal preukázané bez akejkoľvek

pochybnosti, že sa skutok nestal, alebo že skutok nenaplnia znaky skutkovej podstaty trestného činu alebo priestupku, či iného deliktu. Vyšetrovatel' preto nemal postupovať tak, že trestné konanie zastaví.“. Svoje presvedčenie opreli o judikatúru všeobecných súdov, podľa ktorej „prokurátor alebo vyšetrovatel' môže zastaviť trestné stíhanie podľa §172 ods. 1 písm. a) TP [teraz §215 ods. 1 písm. a)...] len vtedy, ak je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie. Nestačí teda, že o existencii skutku je pochybnosť vyplývajúca z toho, že vo vykonaných dôkazoch sú rozpory, ktoré nemožno odstrániť vykonaním ďalších dôkazov, a zistenie, ktoré z odporujúcich si dôkazov sú pravdivé, závisí len od ich zhodnotenia súdom po ich vykonaní na hlavnom pojednávaní podľa zásad bezprostrednosti a ústnosti. V takomto prípade nie je prokurátor oprávnený zastaviť trestné stíhanie, ale je povinný podať obžalobu (R 6/1977).“.

9. Sťažovatelia v ďalšom vyšetovaní vytkli oslabenie jeho účinnosti a efektívnosti z dôvodu, že zabezpečovanie dôkazov bolo realizované po dlhom časovom odstupe. Rovnako namietali, že „Ak vyšetrovatel' odmietol účasť právneho zástupcu poškodených na výsluchoch svedkov..., zjavne došlo k významnému porušeniu základného princípu trestného konania spočívajúceho v práve každého vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom... Poškodení odňatím možnosti zúčastniť sa výsluchov policajtov – svedkov boli oslabení na svojich právach garantujúcich nestrannosť priebehu vyšetovania.“.

10. K zákazu „mučenia a podrobovania krutému, neludskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu“ sťažovatelia uviedli, že počas výkonu „represívno-pátracej akcie 100 došlo zo strany príslušníkov PZ vystupujúcich ako orgán štátu, resp. ako verejní činitelia, do práv sťažovateľov chránených čl. 3 Dohovoru. O brutálne zásahu vypovedali nielen sami sťažovatelia a ďalší svedkovia policajnej akcie, ale táto je potvrdená fotografiami či videozáznamami, ktoré boli poskytnuté vyšetrovateľovi. Je na nich jednoznačne vidno stopy po úderoch pendrekmi, krvné podliatiny, opuchy a škrabance. ... výpovede samotných príslušníkov PZ preukazujú použitie donucovacích prostriedkov, následkom čoho došlo k ublíženiu na zdraví a potrebe lekárskeho vyšetrenia/ošetrovania viacerých poškodených, čo potvrdzujú aj lekárske správy. Napriek tomu vyšetrovatel' zrejme

nebol presvedčený o pravdivosti tvrdení poškodených a nariadil vypracovanie znaleckých posudkov týkajúcich sa predmetných zranení.

V predmetných znaleckých posudkoch sa uvádzajú zranenia ako: pomliaždeniny, odreniny, krvné podliatiny, povrchové tržné rany, pásovité oderky, ba dokonca aj podvrtnutie krčnej chrbtice, či zlomenina rebra. Napriek takému množstvu zranení znalec aj vyšetrovateľ konštatovali, že tieto boli prevažne spôsobené náhodným spôsobom. Dokonca aj v prípade zlomeniny rebra a podvrtnutia krčnej chrbtice vyšetrovateľ uviedol, že tieto zranenia boli zrejme spôsobené v dôsledku jeho opitosti a, že predmetná osoba mohla byť, pokiaľ ide o obsah jej výpovede, ovplyvnená inými osobami. V tejto súvislosti však sťažovatelia považujú za nevyhnutné podotknúť, že predmetné znalecké posudky boli vypracované s obrovským časovým odstupom, čo podstatným spôsobom sťažuje prácu znalca.

Napriek uvedenému však vyšetrovateľ skonštatoval, že má jednoznačne a nepochybne preukázané, že skutky, ktoré by mohli byť kvalifikované ako trestné činy ublíženia na zdraví či mučenia a iného neľudského a krutého zaobchádzania, sa vôbec nestali...

Sťažovatelia sú toho názoru, že došlo k zlyhaniu pokiaľ ide o predchádzanie zneužitia právomocí zasahujúcich príslušníkov PZ. “.

11. Sťažovatelia sú presvedčení, že v ich prípade vyšetovanie „nesplňalo hneď niekoľko základných princípov, a teda nemohlo byť účinné“. Poukazujú na skutočnosť, „že prvotné vyšetovanie prípadu, ktoré vykonávala SKIS a ktoré inicioval sťažnosťou splnomocnenec Peter Pollák, bolo bez akéhokoľvek zapojenia poškodených a svedkov okrem príslušníkov PZ. Ak by následne nedošlo k vydaniu pokynu prokurátorom, prípad by doposiaľ nebol vôbec vyšetrený. Jedno z trestných oznámení, ktoré bolo podané [REDACTED] a jej manželom [REDACTED] bolo dokonca stratené (!)“. Rovnako zastávajú názor, že „vyšetrovacie úkony ako aj vyhodnotenie dôkazov smerovali k spochybňovaniu výpovedí poškodených a svedkov, ktorí vypovedali v neprospech zasahujúcich príslušníkov PZ a vyšetovanie bolo tendenčné“.

12. Za „neodpušiteľnú skutočnosť“ sťažovatelia považujú „fakt, že trestné stíhanie vo veci sa začalo až 7 mesiacov po vykonaní policajnej akcie“ a „napriek tomu, že celý

incident bol medializovaný, nedošlo k vykonaniu žiadnych vyšetrovacích úkonov ex offa... Reálne vyšetrovanie sa začalo teda až vyše pol roka po namietaných skutkoch, pričom výsluchy niektorých svedkov sa konali až vyše dvoch rokov po predmetných udalostiach. V tejto súvislosti nie je potom prekvapujúce, že vznikajú odchýlky vo výpovediach poškodených, predovšetkým ak ani po cca 27 mesiacoch nie je vyšetrovanie ukončené.“.

13. Sťažovatelia namietali aj nezávislosť a nestrannosť inšpekčnej služby ako vyšetrovacieho orgánu činného v danej trestnej veci, opierajúc sa pritom o závery viacerých rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v obdobných veciach.

14. K tvrdeniu o porušení práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti uviedli, že *„policajná represívno-pátracia akcia... zasiahla do dôstojnosti sťažovateľov pri každom čiastkovom zásahu do ich základných ľudských práv a slobôd... sú presvedčení, že dôstojnosť človeka je priamo spojená a závislá od zachovania a dodržiavania základných ľudských práv a slobôd. Bezdôvodné použitie hrubej sily voči neozbrojeným obyvateľom osady, absolútne nerešpektovanie domovej slobody, poškodzovanie ich osobného vlastníctva umocnená neefektívnym, neúčinným a zaujatým trestným stíhaním mala na dôstojnosť sťažovateľov mimoriadne zničujúci účinok, hraničiaci ani nie s jej narušením, ale až absolútnym odopretím.“.*

15. Sťažovatelia taktiež tvrdia, že *„štát prostredníctvom niektorých zo zasahujúcich príslušníkov policajného zboru porušil ich práva nedotknuteľnosť obydlia chráneného Ústavou SR ako aj čl. 8 Dohovoru“.* V súvislosti so vstupovaním polície do obydli uvádzajú, že *„aj keď zrejme bolo výslovne zdôraznené, že vstup do obydlia je zakázaný, a že sa nesmie zasahovať do nedotknuteľnosti obydlia tam bývajúcich osôb, ako aj, že kontrola osôb bude vykonávaná len v okolí bytoviek v rámci obytného bloku vo verejne prístupných priestoroch (ako to vyplýva z Úradného záznamu veliteľa), polícia si bola vedomá, že za určitých okolností im zákon o Policajnom zbore dáva oprávnenie do obydlia vstupovať. Vstup do obydlia polícia odvodzovala z ust. § 29 zákona o PZ... avšak na takéto postup neboli naplnené všetky zákonné predpoklady.“.* Tvrdia, že *„Týmto ustanovením nemožno ani generálne odôvodniť vstup polície do bytov v osade pri zákroku len preto, že je*

vysoká pravdepodobnosť, že určité hľadané osoby, podozrivé zo spáchania trestného činu sa zvyčajne zdržiavajú na danom mieste. Razia v osade spojená so vstupom do obydli len na základe takto neurčitého podozrenia nie je v súlade so zákonom o Policajnom zbore.“. Sú presvedčení, že „sa len predpokladalo, že v danej chvíli sa konkrétne osoby budú zdržiavať v obydliach (nasvedčuje tomu aj samotný pojem pátracia akcia), avšak nebolo celkom určite preukázané, že reálne sa tam uvedené osoby aj zdržiavali. Z týchto dôvodov sa legitimizoval vstup do obydli bez príkazu na domovú prehliadku len na základe príkazov na zatknutie, avšak na základe takého ustanovenia, ktoré vyžadovalo väčšiu mieru istoty, než len samotný predpoklad. Z uvedených dôvodov sú sťažovatelia presvedčení, že zásah do ich práva na nedotknuteľnosť obydli tým, že im doň vstúpili nebol v súlade so zákonom.“. Dodávajú, že „Aj keby... príslušníci PZ, ktorí vstúpili do obydli, boli postupovali v súlade so zákonom, sťažovatelia sú toho názoru, že zásah by ani v takom prípade nespĺňal kritérium nevyhnutnosti v demokratickej spoločnosti či kritérium proporcionality.“.

16. Sťažovatelia vo všeobecnosti uviedli, že policajné pátracie akcie vykonané začiatkom roka 2015 sa vykonávali len v „rómskych osadách“, s čím spájali zásah do zákazu diskriminácie. Pritom podľa nich „Štát je... povinný skúmať a vysporiadať sa vo svojich rozhodnutiach tými aspektmi, ktoré môžu nasvedčovať motív rasovej neznášanlivosti. S poukazom na skutočnosť, že poškodení, resp. sťažovatelia sú príslušníkmi rómskej národnostnej menšiny z judikatúry ESĽP vyplýva nutnosť skúmať rasový podtón vyšetrovaných skutkov.“. Zdôraznili, že „V prípadoch, kedy je podozrenie, že útok bol rasovo motivovaný, je obzvlášť dôležité, aby vyšetrovanie bolo vykonávané s dôrazom a nestrannosťou, s ohľadom na potrebu neustáleho odsúdenia rasizmu v spoločnosti a zachovanie dôvery menšín v schopnosť orgánov chrániť ich pred hrozbou rasovo motivovaného násillia (Menson a ostatní v Spojené kráľovstvo, sťažnosť č. 47916/99).“.

17. Sťažovatelia upriamujú „pozornosť na to, že ich podozrenie z tendenčnosti vyšetrovania, indikuje rasovú či etnickú zaujatnosť“, k čomu dodávajú, že by „chceli predovšetkým vyjadriť pobúrenie nad niektorými tvrdeniami, ktoré sú spájané s niektorými poškodenými a svedkami ako osobami rómskeho etnika. Uznesenie je totiž plné predsudkov

a stereotypov (či už vo vzťahu k vyhotoveným znaleckým posudkom alebo úvahám vyšetrovateľa), kedy určité povahové vlastnosti sú spájané s príslušnosťou k rómskemu etniku. Výrazy ako *mentalita romica* (napr. pri označení osobnosti sťažovateľa 4) či *rómska etnoplastická stigmatizácia*, ktorých názov/označenie je možné považovať prinajmenšom za xenofóbne, sú spájané s vlastnosťami ako - nedostatok sebadisciplíny, nedbanie záväzkov voči ľuďom, agresivita, asocialita či neschopnosť prispôbiť sa sociálnym normám, poruchy vyšších citov etických a sociálnych a pod....

Rozpory vo výpovediach (neberúc ohľad na dlhé časové obdobie medzi incidentom a výsluchom) sú zdôrazňované a je im prikladaná veľká dôležitosť len pri výpovediach osôb rómskeho pôvodu, pričom povaha zranení je zľahčovaná. Výpovede Rómov v neprospech príslušníkov PZ sú označované ako motivované dosiahnutím nejakých výhod (napr. finančného odškodnenia). Pokiaľ ide o poškodených z tohto prípadu, stres a trauma, ktoré sú prirodzene spojené s rozpomínaním sa na neprijemné zážitky a skúsenosti, z pohľadu vyšetrovateľa nezohrali pri hodnotení dôkazov žiadnu úlohu. Pri vyšetrení [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] však jeho tendencia skrývať a utajovať niektoré skutočnosti ospravedlnená emocionálnym vypätím súvisiacim s medializáciou prípadu.

Sťažovatelia sa tiež domnievajú, že nedošlo dôkladnému preskúmaniu možného rasového motívu akcie v rozpore s čl. 14 v spojení s čl. 3 Dohovoru.“.

18. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Postupom Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Stred v konaní pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 a postupom Krajskej prokuratúry Prešov v konaní pod sp. zn. Kv 13/14/7700-135 došlo k porušeniu práva sťažovateľov (i) nebyť mučený a podrobovaný krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy SR a čl. 3 Dohovoru, (ii) práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti v zmysle čl. 19 ods. 1 Ústavy SR, (iii) práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života v zmysle čl. 19 ods. 2 Ústavy SR a čl. 8 Dohovoru, (iv) práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 až 3 Ústavy SR a čl. 8 Dohovoru, (v) práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 46 ods. 2

Ústavy SR a čl. 13 Dohovoru, (vi) práva nebyť diskriminovaný podľa Ústavy SR, a čl. 14 Dohovoru.

Uznesenie Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Stred zo dňa 23. 11. 2015, ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 sa zrušuje.

Uznesenie Krajskej prokuratúry Prešov zo dňa 16. 02. 2016, sp. zn. Kv 13/14/7700-135 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskej prokuratúre Prešov na ďalšie konanie.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 363,79 EUR s DPH ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. Stanislava Jakubčíka...“

19. Podaním doručeným ústavnému súdu 26. júla 2016 sťažovatelia rozšírili svoju sťažnosť znovu pre namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 21 ods. 1, 2 a 3 a čl. 46 ods. 2 ústavy a práv zaručených v čl. 3, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 dohovoru opäť postupom inšpekčnej služby v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 a postupom krajskej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 13/14/7700, avšak v súvislosti s vydaním uznesenia inšpekčnej služby z 22. marca 2016 a uznesenia krajskej prokuratúry z 23. mája 2016.

20. Inšpekčná služba opäť v súvislosti s udalosťou policajnej akcie vykonanej z 19. júna 2013 na [REDAKOVANÉ] uznesením pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 22. marca 2016

- podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku s poukazom na § 215 ods. 4 Trestného poriadku zastavila trestné stíhanie pre skutok č. 2 uvedený v uznesení o začatí trestného stíhania pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 20. januára 2014 právne kvalifikovaný ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, lebo bolo nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie,

- podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku s poukazom na § 215 ods. 4 Trestného poriadku zastavila trestné stíhanie opäť pre skutok č. 2 uvedený v uznesení o začatí trestného stíhania pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 20. januára 2014 právne kvalifikovaný ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1

písm. a) Trestného zákona, lebo nebol tento skutok trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci, a

- podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku s poukazom na § 215 ods. 4 Trestného poriadku zastavila trestné stíhanie pre skutok č. 3 uznesenia o začatí trestného stíhania pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 20. januára 2014 právne kvalifikovaný ako prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona, lebo bolo nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie.

21. Proti tomuto uzneseniu inšpekčnej služby podal splnomocnenec sťažovateľov ako poškodených v trestnom konaní sťažnosť, o ktorej rozhodla krajská prokuratúra uznesením č. k. Kv 13/14/7700-144 z 23. mája 2016 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nie dôvodnú.

22. Sťažovatelia v doplnení sťažnosti opätovne popísali, aké vyšetrovacie úkony boli v priebehu vyšetrovania vykonané. Znovu poukázali, že pri výsluchoch uviedli, že *„počas... policajno-pátracej akcie došlo zo strany zúčastnených príslušníkov PZ k viacerým nedovoleným zásahom do ich základných ľudských práv a slobôd, predovšetkým k takému spôsobu použitia donucovacích prostriedkov, ktorého opodstatnenosť je prinajmenšom pochybná, a ktorý nasvedčuje k použitiu hrubej a bezdôvodnej sily, proti osobám nachádzajúcich sa v tom čase v osade, ako aj neoprávnenému vstupu do obydlia a poškodzovania cudzích vecí. Následkom použitia donucovacích prostriedkov boli viacerým obyvateľom osady spôsobené zranenia, ktoré si objektívne vyžiadali lekárske ošetrovanie alebo vyšetrenie.“*

23. V priebehu vyšetrovania sťažovatelia napadli nezákonnosť niektorých vykonaných procesných vyšetrovacích úkonov, niekoľkokrát žiadali preskúmať postup vyšetrovateľa inšpekčnej služby, ale aj postup dozorujúceho prokurátora krajskej prokuratúry. Podľa nich vyšetrovateľ inšpekčnej služby dospel k niektorým skutkovým záverom položením kapciózných a sugestívnych otázok pri výsluchoch. Sťažovatelia rovnako namietali nariadenie znaleckého dokazovania vo vzťahu k skúmaniu *„duševného zdravia, resp. iných povahových, osobnostných črt svedkov, predovšetkým skúmania*

sklonov ku klamstvám, konfabulácii, skúmania kongnitívnych funkcií, úrovne duševného, mravného, intelektuálneho vývoja a pod“. Vytýkali tiež vyšetrovateľovi inšpekčnej služby nesprávny postup pri hodnotení dôkazov, najmä pokiaľ išlo o identifikáciu [REDAKOVANÉ] ako osoby, ktorá sa na nich dopustila násilia.

24. Sťažovatelia rovnako ako v sťažnosti, tak aj v jej doplnení prezentovali svoje presvedčenie, že *„ani pre jeden skutok neboli naplnené podmienky rozhodnúť tak, že je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie (ust. § 215 ods. 1 písm. a), resp. že daný skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci (ust. § 215 ods. 1 písm. b)“.* Zopakovali, že zastaviť trestné stíhanie mohol vyšetrovateľ inšpekčnej služby iba v prípade, že neexistujú žiadne pochybnosti o tom, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie, resp. že skutok nenapĺňa znaky skutkovej podstaty. V ich prípade však takéto pochybnosti podľa ich názoru existovali a v takom prípade mal vo veci rozhodovať a rozhodnúť na hlavnom pojednávaní všeobecný súd, teda vyšetrovateľ inšpekčnej služby konanie zastaviť nemohol.

25. K jednotlivým zásahom do označených základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom (zákaz mučenia a podrobovania krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu, právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, právo na nedotknuteľnosť obydlia, právo na účinný prostriedok nápravy, zákaz diskriminácie) sťažovatelia v doplnení sťažnosti zopakovali argumentáciu uvedenú už v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 19. apríla 2016.

26. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd sťažnosť aj v rozsahu jej doplnenia prijal na ďalšie konanie a nálezom vyslovil, že postupom inšpekčnej služby v konaní pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 a postupom krajskej prokuratúry v konaní pod sp. zn. Kv 13/14/7700 došlo k porušeniu ich základného práva nebyť mučený a podrobovaný krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu zaručeného čl. 16 ods. 2 ústavy a čl. 3 dohovoru, základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti zaručeného v čl. 19 ods. 1 ústavy, základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zaručeného v čl. 19

ods. 2 ústavy a čl. 8 dohovoru, základného práva na nedotknuteľnosť obydlia zaručeného v čl. 21 ods. 1 až 3 ústavy a čl. 8 dohovoru, základného práva na účinný opravný prostriedok zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 13 dohovoru a „*práva nebyť diskriminovaný podľa Ústavy SR, a čl. 14 Dohovoru*“.

27. V rámci výroku č. 2 a 3 sťažovatelia požadovali tiež zrušiť napadnuté uznesenie inšpekčnej služby ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 22. marca 2016, ako aj uznesenie krajskej prokuratúry č. k. Kv 13/14/7700-144 z 23. mája 2016 a vec vrátiť krajskej prokuratúre na ďalšie konanie.

28. Napokon navrhli (výrok v bode 4 petitu) priznať im úhradu trov právneho zastúpenia vo výške 181,89 € s DPH.

II.

29. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

30. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

31. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

32. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

33. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

34. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

35. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti jeho petitom, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

36. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 21 ods. 1, 2 a 3 a čl. 46 ods. 2 ústavy a práv zaručených v čl. 3, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 dohovoru postupom inšpekčnej služby v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 a postupom krajskej prokuratúry v konaní vedenom

pod sp. zn. Kv 13/14/7700, ku ktorému malo dôjsť v súvislosti s výkonom policajnej pátracej akcie 19. júna 2013 na [REDACTED].

37. Podľa čl. 16 ods. 2 ústavy nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

38. Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

39. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

40. Podľa čl. 21 ods. 1 ústavy obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.

41. Podľa čl. 21 ods. 2 ústavy domová prehliadka je prípustná len v súvislosti s trestným konaním, a to na písomný a odôvodnený príkaz sudcu. Spôsob vykonania domovej prehliadky ustanoví zákon.

42. Podľa čl. 21 ods. 3 ústavy iné zásahy do nedotknuteľnosti obydlia možno zákonom dovoliť iba vtedy, keď je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu života, zdravia alebo majetku osôb, na ochranu práv a slobôd iných alebo na odvrátenie závažného ohrozenia verejného poriadku. Ak sa obydlie používa aj na podnikanie alebo vykonávanie inej hospodárskej činnosti, takéto zásahy môžu byť zákonom dovolené aj vtedy, keď je to nevyhnutné na plnenie úloh verejnej správy.

43. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

44. Podľa čl. 3 dohovoru nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

45. Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

46. Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

47. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

48. Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto Dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

49. Po oboznámení sa s obsahom sťažnosti ústavný súd v prvom rade zistil jej nedostatky a to pokiaľ ide o zákonom o ústavnom súde predpísané náležitosti.

50. Z ustanovenia § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že návrh na začatie konania musí obsahovať okrem iného aj odôvodnenie návrhu.

51. Sťažovatelia zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom však sťažnosť podanú ústavnému súdu, ale ani jej doplnenie jasne, zreteľne, určito a dostatočne neodôvodnili.

52. Zo sťažnosti vyplýva, že namietajú porušenie „*zákazu mučenia a podrobovania krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu... práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti... práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života... práva na nedotknuteľnosť obydlia... právo na účinný opravný prostriedok... zákazu diskriminácie*“, avšak zo samotného textu sťažnosti alebo jej doplnenia vo vzťahu k jednotlivým konkrétnym sťažovateľom v niektorých prípadoch absolútne absentuje tomu zodpovedajúce konkrétne odôvodnenie.

53. Ako príklad ústavný súd poukazuje na osobu sťažovateľky v 9. rade. Vo vzťahu k nej sa v sťažnosti nenachádza ani jeden skutkový alebo právny argument vzťahujúci sa na tvrdenie o porušení ktoréhokoľvek z uvedených práv, spôsobilý iniciovať prieskum ústavnej súladnosti napadnutých postupov a rozhodnutí označených orgánov verejnej moci. Z príloh sťažnosti síce vyplýva, že so sťažovateľkou v 9. rade sa v dotknutom trestnom konaní konalo ako so stranou trestného konania – poškodenou, avšak skutkový stav zistený orgánmi činnými v trestnom konaní nasvedčuje tomu, že reálne boli dotknutými práva jej maloletého syna. Túto skutočnosť však sťažnosť podaná ústavnému súdu nijako nezohľadňuje.

54. Obdobnú situáciu je možné konštatovať aj u ostatných sťažovateľov, pretože z obsahu sťažnosti možno tušiť, do ktorých práv toho ktorého sťažovateľa mohlo byť potencionálne orgánmi verejnej moci zasiahnuté, avšak stále ostáva nemalá pochybnosť o tom, či u všetkých sťažovateľov došlo k porušeniu všetkých nimi označených základných práv (napr. tvrdenie o porušení práva na nedotknuteľnosť obydlia nebolo podporené tvrdeniami, že došlo k neoprávnenému vstupu do obydlia všetkých poškodených, ale aj pokiaľ ide o neprimerané použitie donucovacích prostriedkov príslušníkmi polície, v sťažnosti absentuje vo vzťahu k niektorým sťažovateľom príslušná konkretizácia, ide napr. o osobu [REDACTED]).

55. Takéto neadresné namietanie porušenia základných práv nemožno bez výhrad považovať za kvalifikovanú sťažnosť schopnú vyvolať konanie pred ústavným súdom v zmysle ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy.

56. V istej miere za nedostatok zákonom predpísaných náležitostí bolo možné považovať, a to najmä vzhľadom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľov, aj určitú nekompatibilitu jednotlivých výrokov navrhovaného rozhodnutia (petitu), keď síce sťažovatelia navrhli zrušiť napadnuté rozhodnutia inšpekčnej služby a krajskej prokuratúry (pozri 2. a 3. odsek navrhovaného petitu sťažnosti, ako aj jej doplnenia), avšak vysloviť porušenie základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom týmito rozhodnutiami nepožadovali (pozri 1. odsek navrhovaného petitu, z ktorého jednoznačne vyplýva iba požiadavka na vyslovenie porušenia práv postupom uvedených orgánov verejnej moci).

57. Napokon v danej veci nebolo u jednotlivých sťažovateľov exaktne preukázané splnenie zákonnej podmienky vyčerpania všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré im zákon na ochranu ich základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie boli sťažovatelia oprávnení podľa osobitných predpisov (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Z napadnutých rozhodnutí krajskej prokuratúry vyplýva, že riadny opravný prostriedok proti obom napadnutým rozhodnutiam vyšetrovateľa inšpekčnej služby podal splnomocnenec poškodených, ktorým bol aktuálny právny zástupca sťažovateľov, avšak nijako nepreukázal, že bol splnomocnencom všetkých sťažovateľov ako poškodených, a teda že riadny opravný prostriedok proti uzneseniam inšpekčnej služby bol podaný za všetkých sťažovateľov. Navyše z príloh sťažnosti vyplýva, že v predmetnom trestnom konaní boli aktívnymi dvaja takíto splnomocnenci (pozri napr. s. 6 uznesenia krajskej prokuratúry č. k. Kv 13/14/7700-144 z 23. mája 2016).

58. V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010).

59. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé, ktorým je advokát.

60. Za takejto situácie sa sťažnosť sťažovateľov javí ako taká, ktorú by ústavný súd mohol odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

61. Napriek uvedenému ústavný súd v snahe vyhnúť sa prílišnému formalizmu, ako aj s prihliadnutím na závažnosť sťažovateľmi tvrdených skutočností a povahu namietaných práv pristúpil k preskúmaniu sťažnosti v rozsahu, v akom mu to umožňovala ústavnoprávne relevantná kvalita použitej argumentácie sťažovateľov v podanej sťažnosti a jej doplnení, resp. vyplývajúca z ich príloh, t. j. miestami bez zodpovedajúceho cielenia na konkrétne osoby sťažovateľov.

K namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom postupom inšpekčnej služby v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 a jej rozhodnutiami z 23. novembra 2015 a 22. marca 2016

62. Sťažovatelia namietajú porušenie svojich základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom postupom inšpekčnej služby v konaní vedenom

pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014, prípadne aj jej uzneseniami z 23. novembra 2015 a 22. marca 2016. Úlohou ústavného súdu v takom prípade bolo v prvom rade zistiť, či sa sťažovatelia ochrany označených práv nemohli domáhať pred iným na to povolaným orgánom verejnej moci, a to vzhľadom na znenie § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

63. Vyšetrovateľ inšpekčnej služby označenými rozhodnutiami trestné stíhanie uznesením podľa príslušného ustanovenia v § 215 Trestného poriadku zastavil.

64. Podľa § 215 ods. 6 Trestného poriadku obvinený a poškodený môžu proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania.... podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

65. Podľa § 189 ods. 1 Trestného poriadku uznesenie možno napadnúť pre

- a) nesprávnosť niektorého jeho výroku,
- b) zrejмый rozpor výroku s odôvodnením, alebo
- c) porušenie ustanovení o konaní, ktoré uzneseniu predchádzalo, ak toto porušenie mohlo spôsobiť nesprávnosť niektorého výroku uznesenia.

66. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- b) konanie predchádzajúce týmto výrokmi napadnutého uznesenia.

67. Podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak

- a) nie je prípustná,
- b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo
- c) nie je dôvodná.

68. Podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie,

a) rozhodne vo veci sám, alebo

b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol...

69. Ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 277/09).

70. Ako z citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva, vo vzťahu k postupu a rozhodnutiam inšpekčnej služby mali sťažovatelia možnosť využiť im dostupný účinný právny prostriedok nápravy, a to sťažnosť, na základe ktorej bol nadriadený orgán, t. j. dozor vykonávajúca krajská prokuratúra povinná preskúmať nielen správnosť výrokov napadnutých rozhodnutí [§ 192 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku], ale aj postup vyšetrovateľa inšpekčnej služby predchádzajúci ich vydaniu [§ 192 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku]. Pri využití uvedeného právneho prostriedku nápravy bol príslušný prokurátor krajskej prokuratúry v prípade jeho zistenia, že zo strany vyšetrovateľa inšpekčnej služby došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľov, oprávnený a zároveň povinný poskytnúť týmto základným právam alebo slobodám ochranu. Tieto okolnosti predstavujú prekážku uplatnenia právomoci ústavného súdu, a teda aj neprípustnosť podanej sťažnosti (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

K namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom postupom krajskej prokuratúry v konaní vedenom sp. zn. Kv 13/14/7700 a jej uzneseniami zo 16. februára 2016 a 23. mája 2016

71. Prvým a veľmi závažným tvrdením sťažovateľov je, že zo strany krajskej prokuratúry došlo v označenom konaní k zásahu do ich práva „*nebyť mučený a podrobovaný krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu*“ podľa čl. 3 dohovoru (ale aj čl. 16 ods. 2 ústavy), keďže uvedené právo v sebe zahŕňa okrem iného aj právo na účinné úradné vyšetrovanie namietaného prípadu jeho porušenia, k čomu údajne nedošlo.

72. Z judikatúry ESĽP týkajúcej sa čl. 2 (právo na život), ako aj čl. 3 dohovoru vyplýva, že procedurálnou zložkou týchto úprav je aj povinnosť príslušných orgánov štátu účinne úradne vyšetriť namietané prípady ich porušenia a vyvodit' aj trestnoprávnu zodpovednosť voči tým subjektom, ktoré sa dopustili na iných takého konania, ktoré čl. 2 alebo čl. 3 dohovoru nepripúšťa, resp. zakazuje. Takéto vyšetrovanie by malo byť schopné viesť k odhaleniu a potrestaniu zodpovedných osôb (napr. prípad McCann a ďalší proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 18984/91 z 27. 9. 1995).

73. K pozitívnemu záväzku účinného úradného vyšetrovania vyplývajúceho z čl. 3 dohovoru možno poukázať na viaceré rozhodnutia ESĽP, a to Đurđević proti Chorvátsku, rozsudok č. 52442/09 z 19. 7. 2011; Assenov a ďalší proti Bulharsku, rozsudok č. 24760/94 z 28. 10. 1998; Šečić proti Chorvátsku, rozsudok č. 40116/02 z 31. 5. 2007; Okkali proti Turecku, rozhodnutie zo 17. 10. 2006.

74. Ústavný súd uvádza, že všetky uvedené prípady (a mnoho ďalších) boli pred ESĽP iniciované sťažnosťami fyzických osôb, ktoré tvrdili, že vo vzťahu k ich osobám došlo zo strany orgánov verejnej moci alebo súkromných osôb ku konaniu, ktoré pocítovali ako mučenie, prípadne neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie či trest a až na základe takéhoto tvrdenia ESĽP pristúpil ku skúmaniu správnosti, efektívnosti, účinnosti úradného vyšetrovania týchto prípadov. Elementárnym predpokladom úspešného uplatňovania

ochrany práva vyplývajúceho z čl. 3 dohovoru, ktorým je zákaz mučenia, je teda tvrdenie o naplnení materiálnej stránky tohto článku, t. j. že k takému konaniu v skutočnosti došlo. Podľa názoru ústavného súdu si to vyžaduje citeľná prevaha hmotnoprávneho charakteru označeného článku.

75. Z prípadu Assenov a ďalší proti Bulharsku (rozsudok č. 24760/94 z 28. 10. 1998) vyplýva, že štát musí vykonať účinné vyšetrovanie, avšak až po tom, ako sťažovateľ vznesie obhájitelné tvrdenie, že bol podrobený úmyselnému zlému zaobchádzaniu. Iniciátorom začatia účinného úradného vyšetrovania je teda dôveryhodné tvrdenie, že došlo k zlému zaobchádzaniu so sťažovateľom. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že v zmieňovanom prípade ESĽP konštatoval nedostatok presvedčivých dôkazov o zlom zaobchádzaní.

76. Podstatná časť sťažnosti sťažovateľov sa týka skutkových tvrdení, ktoré však ústavný súd nemá právomoc verifikovať, pretože nie je skutkovým súdom ale je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti a v tomto smere nemôže vykonať dokazovanie. Ústavný súd nevykonáva procesné úkony trestného konania a ani nehodnotí (nevyhodnocuje/ neprehodnocuje) dôkazy vykonané orgánmi činnými v trestnom konaní (ale ani všeobecnými súdmi) a nemôže ani nahrádzať nimi prijaté právne závery, pokiaľ nie sú v zjavnom rozpore so znením, zmyslom a účelom vo veci aplikovaných právnych noriem. Úloha ústavného súdu v tejto veci predovšetkým spočíva v zistení, či orgány činné v trestnom konaní, ktoré sa na vyšetrovaní prípadu zúčastnili, vykonali jeho účinné úradné vyšetrovanie, t. j. či pre objasnenie okolností prípadu bolo zo strany konajúcich orgánov verejnej moci urobené maximum.

77. Z napadnutých rozhodnutí krajskej prokuratúry č. k. Kv 13/14/7700-135 zo 16. februára 2016 a č. k. Kv 13/14/7700-144 z 23. mája 2016 vyplýva, že sťažovatelia v sťažnostiach proti rozhodnutiam vyšetrovateľa inšpekčnej služby z 23. novembra 2015 a 22. marca 2016 namietali tie isté skutočnosti, ktoré tvoria podstatu sťažnosti podanej ústavnému súdu.

78. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že nie je alternatívnou a ani ďalšou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, alebo v tomto prípade orgánov činných v trestnom konaní (podobne už II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). V dôsledku toho sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi, v danej veci orgánmi činnými v trestnom konaní (vrátane ich procesného postupu) s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu (orgánov činných v trestnom konaní) môžu byť preto predmetom kontroly zo strany ústavného súdu zásadne len vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

79. Podľa názoru ústavného súdu z napadnutých rozhodnutí krajskej prokuratúry v spojení s rozhodnutiami vyšetrovateľa inšpekčnej služby je zrejmé, že v danej veci došlo k naplneniu všetkých požiadaviek kladených na účinné úradné vyšetrenie prípadu, ktoré vyústilo do hodnoverného objasnenia všetkých jeho okolností.

80. Krajská prokuratúra v odôvodneniach uznesení č. k. Kv 13/14/7700-135 zo 16. februára 2016 a č. k. Kv 13/14/7700-144 z 23. mája 2016, ktorými zamietla sťažnosti splnomocnenca sťažovateľov ako poškodených proti uzneseniam vyšetrovateľa inšpekčnej služby pod ČVS: SKIS-15/OISS-V-2014 z 23. novembra 2015 a z 22. marca 2016 okrem iného uviedla, že vyšetrovateľ inšpekčnej služby *«vo vzťahu ku každému z... obsiahnutých skutkov precízne rozviedol jednotlivé skutkové zistenia, ktoré vzišli z vykonaného dokazovania a tieto analyzoval s akcentom na príslušné hmotnoprávne ustanovenia Trestného zákona, procesnoprávne ustanovenia Trestného poriadku a ustanovenia iných k veci sa vzťahujúcich predpisov (zákon o PZ a interné vykonávacie predpisy). V napadnutom uznesení vyšetrovateľ PZ podrobne rozanalyzoval skutkové zistenia, ktoré vzišli z vykonaného dokazovania menovite vo vzťahu ku každému z poškodených, ktorí namietali či už poškodenia zdravia alebo zničenie majetku a neoprávnené vstupy do ich obydli, pričom poukázal nielen na výpovede samotných poškodených, ale tieto hodnotil*

v širšej súvislosti, v interakcii jednak s výpoved'ami ostatných či už poškodených alebo im blízkych osôb, ako aj s výpoved'ami ďalších do veci nezainteresovaných osôb a ostatnými vykonanými dôkazmi. S týmto zdôvodnením postupu vyšetrovateľa PZ a jeho konečným procesným záverom sa v plnom rozsahu stotožňujem, pričom k sťažnostným námietkam poškodených resp. splnomocnenca uvádzam nasledovné.

Svojim obsahom najzásadnejšou námietkou splnomocnenca je sporné postavenie SKIS v hierarchickom a inštitucionálnom vymedzení podľa terajšej legislatívy SR, čo nerešpektuje medzinárodné štandardy v zmysle judikatúry ESEP na nezávislosť, nestrannosť a zákonnosť orgánu, ktorý má vyšetrovať podozrenia zo spáchania trestnej činnosti príslušníkov polície.

V tomto smere v uplynulom roku prebehla na úrovni Najvyššieho súdu SR rozsiahla odborná diskusia, výsledkom ktorej bolo zjednocujúce stanovisko trestnoprávneho kolégia zo dňa 29. 9. 2015 sp. zn. Tpj 62/2015. Treba dodať, že pred prijatím samotného stanoviska svoje pripomienky k danej problematike predložili všeobecné sudy SR, akademická obec, Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo vnútra SR a Generálna prokuratúra SR. Teda problematika bola diskutovaná naprieč celým odborným spektrom v rámci širokej odbornej verejnosti. Výsledkom je zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR ktoré by malo byť všeobecne záväzné a rešpektované či už pre všeobecné sudy, alebo orgány činné v trestnom konaní a v zmysle ktorého zaradenie inšpekčnej služby aj do organizačnej štruktúry ministerstva vnútra (ako úrad inšpekčnej služby v rámci sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra) je výrazom podriadenosti Policajného zboru ministrovi vnútra a jeho možnosti určiť, že niektoré služby alebo útvary PZ nebude riadiť prezident PZ, ale budú riadené inak. Toto zaradenie nič nemení na tom, že inšpekčná služba je súčasťou PZ ako služba a útvar PZ a pri činnosti inšpekčnej služby ide o výkon pôsobnosti resp. plnenie úloh PZ pri odhaľovaní a vyšetrovaní trestných činov prostredníctvom policajtov. Preto vyšetrovateľ služobne zaradený do inšpekčnej služby je policajtom v zmysle § 10 ods. 8 písm. a) Trestného poriadku.

Za týchto okolností je potom vo vzťahu k vyšetrovateľovi PZ služobne zaradenému na SKIS podstatné to, že bol do funkcie vyšetrovateľa určený rovnakým postupom, po splnení rovnakých zákonných podmienok ako vyšetrovatelia na iných útvaroch PZ a pri vedení vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania nie je riadený príslušným riaditeľom

a ani ministrom vnútra, ale v rozsahu ustanoveným Trestným poriadkom podlieha dozorovej právomoci prokurátora. Predovšetkým je však procesne samostatný čo vyplýva z ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o PZ ako aj z ustanovenia § 201 ods. 3 Trestného poriadku, pokiaľ sa pre ten ktorý úkon nevyžaduje rozhodnutie alebo súhlas sudcu pre prípravné konanie alebo prokurátora.

Ostatne tieto závery zodpovedajú dlhoročnej a konzistentnej rozhodovacej praxi všeobecných súdov SR, vrátane Najvyššieho súdu SR, kde predmetom konania a rozhodovania v trestných veciach boli nespočetne veľakrát aj prípady, v ktorých v prípravnom konaní vykonávali vyšetrowanie/skrátené vyšetrowanie vyšetrowatelia resp. poverení príslušníci služobne zaradení na SKIS a na základe ktorého potom v konaní pred súdom došlo k právoplatnému odsúdeniu a následnému prepusteniu takto odsúdených policajtov z Policajného zboru. Zostáva dodať, že nie je známy prípad, kde by v konaní pred všeobecným súdom malo dôjsť k odmietnutiu obžaloby podanej na obvineného policajta z dôvodu porušenia jeho práva na obhajobu spočívajúcom v tom, že vyšetrowanie bolo vedené povereným príslušníkom či vyšetrowateľom SKIS, čo by bolo logickým dôsledkom uplatňovania koncepcie o nezákonnosti (spočívajúcej v chýbajúcej nezávislosti a nestrannosti) SKIS, ako ju v danom prípade namieta splnomocnenec poškodených.

Pokiaľ by orgány činné v trestnom konaní mali v každej trestnej veci uplatňovať doktrínu „čo len potenciálneho rizika nezávislého vyšetrowania“, ako na vyšetrowanie vedené SKIS v tomto prípade hľadá splnomocnenec, tak by v Slovenskej republike za daného právneho stavu prakticky neexistoval žiaden vyšetrowací orgán ktorý by splňal predstavy splnomocnenca o nezávislosti, keďže na každej úrovni Policajného zboru (či už na obvodných oddeleniach alebo špecializovaných prezidiálnych útvaroch) existuje taká istá služobná hierarchia ako na SKIS, teda vyšetrowateľ je služobne podriadený riaditeľovi OKP, ten je zas podriadený krajskému riaditeľovi a ten prezidentovi PZ, ktorý je v konečnom dôsledku znova zodpovedný za výkon svojej funkcie politickému nominantovi, ministrovi vnútra. Napriek tomu, nie je známe, že by strany v trestných konaniach vznášali námietky smerujúce k nedostatočným procesným zárukám nezávislosti voči vyšetrowateľom PZ alebo voči konkrétnym útvarom PZ len kvôli tomu, že Policajný zbor je podriadený ministrovi (§ 6 ods. 1 zákona o PZ).

Ak splnomocnenec v tejto časti poukazuje aj na právny názor Kancelárie verejného ochrancu práv v kombinácii s citovanými rozhodnutiami ESLP, tak možno dať za pravdu, že ide naozaj len o úvahy de lege ferenda. Mimoriadna správa verejného ochrancu práv nie je a nemôže byť prameňom práva na základe ktorej by orgány činné v trestnom konaní mali prezumovať nezákonnosť SKIS samotnej a ňou vykonávaných vyšetrovaní...

... je pravdou, že ESLP vo viacerých svojich rozhodnutiach konštatoval nedostatočnú účinnosť vyšetrovania v prípadoch, kde sa prešetrovali podozrenia zo spáchania trestného činu policajtov a v nadväznosti na uvedené (napr. vo veci Eremiášová a Pechová) v závere vyslovil porušenie článku 2 Dohovoru v jeho procesnej časti, keďže vyšetrovanie nebolo v súlade s požiadavkou na inštitucionálnu a praktickú nezávislosť. V tomto bode je však potrebné poukázať na konkrétne skutkové a procesné okolnosti prípadu (úmrtie zadržanej osoby na policajnej stanici), na základe ktorých ESLP dospel k záveru o porušení Dohovoru.

Pri hodnotení nedostatočnosti a adekvátnosti vyšetrovania tu ESLP zdôraznil, že už samotnú ohliadku miesta činu vykonali štyri rozdielne útvary polície, pričom minimálne dva z nich (Obvodné oddelenie polície a Skupina kontroly a sťažnosti) obmedzili svoje vyšetrovanie takým spôsobom, ktorý už predurčoval výsledok vyšetrovania. Ďalším nedostatkom bolo, že Inšpekcia založila svoje závery v meritórnom rozhodnutí takmer výlučne na správach a šetreniach vykonaných inými útvarmi. Pochybením bolo aj to, že vyšetrojúce orgány sa automaticky spoľahli na záznamy a výpovede policajtov tej stanice, kde k incidentu došlo bez toho, aby z vlastného podnetu vykonali ďalšie relevantné vyšetrovanie. Sťažovateľkám bolo v priebehu vyšetrovania opakovane a bezdôvodne odopreté právo na nahliadnutie do spisu. ESLP ďalej zistil, že Inšpekcia vo svojich uzneseniach vychádzala v prevažnej miere zo zistení obvodného oddelenia polície (na ktorom sa stal incident) a teda prakticky nevykonala žiadne samostatné vyšetrovanie. Až v závere predmetného rozhodnutia ESLP poukazuje na nepriamu podriadenosť všetkých na vyšetrovaní zúčastnených útvarov (nielen inšpekcie) voči ministrovi vnútra, na základe čoho vyslovil pochybnosti o nezávislosti všetkých zúčastnených vyšetrovúcich orgánov.

Z tohto stručného exkurzu rozhodnutia, na ktoré poukazuje splnomocnenec, teda vyplýva, že dôvody ktoré ESLP viedli k vysloveniu porušenia článku 2 Dohovoru v konkrétnej veci Eremiášová a Pechová proti Českej republike nespočívali výslovne len

na organizačnom a inštitucionálnom začlení Inšpekcie ČR v rámci danej štruktúry pod ministra vnútra, ale predovšetkým v neúčinnom a nedostatočnom vyšetrowaní, na ktorom sa mali nesúrodo podieľať až štyri útvary Polície ČR.

Poukazujúc na nasledovne uvádzané skutočnosti, som toho názoru, že v priebehu vyšetrowania tejto trestnej veci k takýmto pochybeniam zo strany vyšetrowateľa PZ resp. SKIS nedošlo.

V podstate prvé ucelené pochybnosti o legitimitě, adekvátnosti a následkoch predmetného policajného zásahu boli zhrnuté v Mimoriadnej správe verejného ochrancu práv zo dňa 16. 8. 2013, ktorá bola predložená na rokovanie Národnej rady SR. V tejto správe verejná ochrankyňa práv prioritne vychádzala z interného šetrenia vykonaného zamestnancami jej kancelárie. Ešte predtým došlo k samostatnému trestnému oznámeniu zo strany [REDAKOVANÉ] dňa 20. 6. 2013 a dňa 22. 7. 2013 zo strany [REDAKOVANÉ], ktoré podal prostredníctvom splnomocnenca [REDAKOVANÉ], pričom tieto trestné oznámenia boli v dvoch samostatných konaniach vedené na SKIS Východ postupom podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté. Na základe verejne šírených informácií v printovom a elektronickom mediálnom prostredí sa splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity dňa 21. 6. 2013 obrátil osobitným listom na generálneho riaditeľa SKIS so žiadosťou o preverenie zákonnosti predmetného policajného zásahu. Nasledujúca masívna negatívna medializácia predmetnej udalosti v printových a elektronických médiách v priebehu roka 2013 viedla k prijatiu Uznesenia vlády SR č. 18 zo dňa 8. 1. 2014, v ktorom vláda SR okrem iného odporučila Generálnemu prokurátorovi SR zabezpečiť nezávislé vyšetrenie policajného zásahu vykonaného dňa 19. 6. 2013 v rómskej osade na [REDAKOVANÉ].

Keďže napriek pretrvávajúcej negatívnej medializácii zo strany viacerých subjektov od vedúcej komunitného centra na [REDAKOVANÉ] cez pracovníkov ETP Slovensko - Centrum pre udržateľný rozvoj (ďalej len ETP), splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, vysokého úradníka Európskej komisie [REDAKOVANÉ], viacerých občianskych združení až po verejného ochrancu práv, nikto z nich nepodal kvalifikované trestné oznámenie, bez ohľadu na vyššie uvedené, po zabezpečení ďalších potrebných materiálov bol zo strany Generálneho prokurátora SR postupom podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre už dňa 27. 11. 2013 vydaný pokyn na začatie

trestného stíhania za účelom vykonania komplexného vyšetrovania k udalostiam týkajúcich sa sporného policajného zásahu. Trestné stíhanie vo veci bolo začaté dňa 20. 1. 2014. Následne dňa 3. 2. 2014 bolo podané trestné oznámenie zo strany [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorí v jeho závere výslovne žiadali, aby vyšetrovanie realizovali zložky pôsobiace mimo Košického kraja. V tom čase však už viedol vyšetrovanie vyšetrovateľ SKIS Banská Bystrica a teda táto ich výslovná požiadavka v záujme objektívneho vyšetrovania bola splnená...

Počas tohto vyšetrovania bolo vykonané rozsiahle dokazovanie za účelom čo najobjektívnejšieho zistenia skutkového stavu. Takto bolo vykonaných celkovo spolu 291 výsluchov osôb či už v procesnom postavení poškodených alebo svedkov z radov osôb žijúcich v osade na [REDAKOVANÉ], v [REDAKOVANÉ], priamo v meste [REDAKOVANÉ], radových príslušníkov PZ i funkcionárov zo všetkých zložiek PZ zúčastnených na policajnom zákroku, ošetrojúcich všeobecných lekárov i lekárov špecialistov, bolo vykonaných 7 konfrontácií, 39 rekognícií, 1 vyšetrovací pokus, vypracovaných celkovo 82 znaleckých posudkov z celého spektra znaleckých odborov (zdravotníctvo a farmácia, klinická psychológia dospelých, psychiatria, cestná doprava, kriminalistická biológia) a v neposlednom rade bol do vyšetrovacieho spisu zabezpečený rozsiahly listinný dôkazný materiál, pričom vyšetrovací spis mal ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia 6044 strán. To všetko sa dialo s mimoriadnym akcentom na dodržanie procesných ustanovení Trestného poriadku, minimálnych zásahov do práv poškodených a svedkov a spôsobom aby sa vyšetrovanie nielenže javilo nezávislé, ale aby nezávislé aj skutočne bolo.

Z dôvodu, aby sa výpovede poškodených nemuseli opakovať, boli výsluchy tých poškodených osôb, ktoré boli predvedené na OO PZ Moldava zachytené záznamovým zariadením, v prípadoch kde poškodení alebo svedkovia prehlásili, že neovládajú slovenský jazyk bol zabezpečený tlmočník, pokiaľ si poškodení zvolili splnomocnenca, tak boli ich výpovede vykonané v jeho prítomnosti, splnomocnenci poškodených mohli kedykoľvek nahliadať do vyšetrovacieho spisu a keď požiadali o vyhotovenie kópií listín, tak im boli predložené. Pokiaľ svedok alebo poškodený pri výsluchu prejavil akýkoľvek diskomfort bolo na to prihliadané, pri výsluchoch maloletých osôb boli prítomní zákonní zástupcovia, zástupca sociálnej kurately a vyšetrovateľ PZ v rámci jednania s takou osobou upravil

spôsob vedenia výsluchu na neformálnu komunikáciu, aby vypočúvaný maloletý nemal strach z úradných autorít.

V priebehu vyšetrovania som sa v rámci dozorovej právomoci zúčastnil výsluchov takmer všetkých osôb, ktoré boli dňa 19. 6. 2013 predvedené na OO PZ Moldava, výsluchov ďalších viacerých poškodených, výsluchov svedkov, znalcov, výsluchov funkcionárov PZ, viacerých ostatných radových príslušníkov PZ vrátane hlavného podozrivého [REDAKOVANÉ] a úkonov rekognícií, pričom na strane vyšetrovateľa PZ a ním vedeného vyšetrovania som nezistil tendenčnosť vo vyšetrovaní, účelovosť postupu, zakrývanie či ignorovanie skutkových zistení, predpojatosť voči osobám poškodených či priamo k veci samotnej, zásahy do vyšetrovania zo strany jeho služobne nadriadených, iných osôb či dokonca politický vplyv na čo obaja splnomocnenci poškodených poukazujú, alebo akékoľvek iné negatívne aspekty, ktoré by vo vzťahu k vyšetrovaniu samotnému dovoľovali pripustiť čo i len pochybnosť o jeho netransparentnosti.

Už len z dôvodu mimoriadneho mediálneho záujmu by orgány činné v trestnom konaní nepripustili akýkoľvek zásah do vyšetrovania či už zo strany exekutívy alebo iných subjektov. Musím však konštatovať, že v priebehu vyšetrovania boli zistené prípady viacerých účelových, tendenčných až skresľujúcich výpovedí viacerých svedkov poškodených vrátane „najviac poškodených“ osôb sústredených okolo občianskeho združenia ETP.

... V kontexte týchto všetkých skutočností preto zastávam názor, že vyšetrovanie vykonané v tejto trestnej veci príslušníkom SKIS Banská Bystrica pod dozorom prokurátora Krajskej prokuratúry Prešov a pod dohľadom Generálnej prokuratúry SR spĺňalo všetky kritériá zákonného a nezávislého vyšetrovania, ako aj kritéria štandardov požadovaných ESLP...

... Vo vzťahu k tej časti sťažnosti kde splnomocnenec považuje postup vyšetrovateľa PZ resp. jeho procesné závery za nezákonné uvádzam nasledovné. Hlavný argument splnomocnenca spočíva v tom, že podľa jeho názoru nebol preukázaný taký skutkový stav, ktorý by zakladal nepochybný záver o tom, že skutok sa nestal. Ani s týmto stanoviskom splnomocnenca sa nestotožňujem.

Aplikácia zásady voľného hodnotenia dôkazov orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi je nevyhnutným prostriedkom pre náležité zistenie skutkového stavu, pričom

v každom jednotlivom prípade sa berú do úvahy osobitosti daného prípadu, čím sa súčasne zabraňuje mechanickému, šablonovitému postupu pri hodnotení dôkazov. Trestný poriadok pri tom nepriznáva a priori nejakému dôkazu osobitný význam a rovnako neupravuje aké množstvo dôkazov musí byť vykonané pri dokazovaní určitej skutočnosti, postačuje prípadne aj jeden priamy dôkaz, pokiaľ spoľahlivo preukazuje dokazované skutočnosti, alebo viac hoc i nepriamych dôkazov, ktoré tvoria ničím nenarušený celok.

Možno súhlasiť so splnomocnencom, že výpovede poškodených osôb a podozrivých príslušníkov PZ majú rovnakú kredibilitu. To však platí v počiatočnom štádiu dokazovania resp. do okamihu, kedy sa vykonaným dokazovaním nepreukáže resp. vyvráti pravdivosť jednotlivých tvrdení. Potom už nie je možné ignorovať základnú zásadu hodnotenia dôkazov „jednotlivo a v ich súhrne“ a napriek tomu i naďalej považovať za relevantné tie výpovede, ktoré sa ukážu ako nepravdivé, účelové či tendenčné a to bez ohľadu na to, či ide o výpoveď policajta alebo výpoveď poškodeného.

Ako je zrejmé z odôvodnenia napadnutého uznesenia, vyšetrovateľ PZ veľmi podrobne až detailne v hlavných skutkových okolnostiach rozobral obsah výpovedí jednotlivých poškodených a ďalších osôb,

... ktorí mali osobne prežiť alebo iným spôsobom priamo vnímať či už použitie slzotvorného spreja voči maloletej osobe v obydlí alebo brutálne správanie príslušníkov PZ voči nim na OO PZ Moldava...,

[resp.]

... ktorým mali byť konaním príslušníkov PZ počas pátracej akcie spôsobené poškodenia majetku, na ktorých mali byť bezdôvodne použité donucovacie prostriedky či malo byť bezdôvodne a protiprávne vstúpené do ich obydlia. Zdôrazňujem, že zistený skutkový stav je takej kvality, že nielenže nezakladá rozpory medzi dvoma skupinami dôkazov (t. j. medzi poškodenými a policajtmi), ale predovšetkým, medzi výpoveďami samotných poškodených existujú výrazné rozpory, pričom niektoré výpovede sa doslova navzájom vylučujú,

... v takých podstatných bodoch ako je použitie slzotvorného spreja v obydlí voči osobám, ktoré sa tam nachádzali, použitie kočíka ako zbrane na útok voči [REDAKOVANÉ], samotná doba, spôsob násilia, počet osôb, ktoré sa mali dopúšťať fyzického

násilia na [REDACTED] a [REDACTED] a ďalšie ...na čo vyšetrovatel' PZ v jednotlivých častiach uznesenia aj podrobne poukázal.

... niektorí svedkovia vypovedali, že policajti nastriekali do chatrče slzotvorný sprej či už cez rozbité okno, alebo priamo dnu v ich obydli po dobu keď tam boli nielen poškodení, ale aj samotní policajti (napr. [REDACTED]) a následne mali brániť obyvateľom tohto obydliia vyjsť von. Takéto konanie policajtov by nemalo žiadnu logiku, keďže sami by riskovali zasiahnutie slzotvorným sprejom.

Rovnako ostré diskrepancie len z výpovedí samotných poškodených plynú aj z vykonaného dokazovania vo vzťahu k udávanému spôsobu, intenzite a dobe psychického a fyzického násilia, ktorému mali byť vystavené osoby predvedené na OO PZ Moldava a ktoré malo napĺňať znaky mučenia, ponižovania či iného krutého zaobchádzania. Viaceré osoby, ktoré boli na OO PZ Moldava predvedené, dokonca vypovedali, že jednak voči nim samotným sa nikto z príslušníkov PZ nedopustil žiadneho protiprávneho konania, ale takéto konanie neregistrovali ani voči iným, tam predvedeným osobám ([REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]).

Za takejto dôkaznej situácie aj keby som nebral do úvahy ďalšie výpovede príslušníkov PZ a predpokladal, že sú účelové v snahe zakrývať ich vlastné protiprávne konanie, tak obsah výpovedí poškodených jednoducho nezodpovedá objektívnemu následku na tele poškodených a v prípade [REDACTED] aj na jeho psychike, kde bola relevantným znaleckým dokazovaním jednoznačne vylúčená postraumatická stresová porucha, na ktorú poškodený a jeho splnomocnenec poukazovali ako na nespochybniteľný následok vzniknutý práve v súvislosti s predmetnými udalosťami.

Simultánne kopanie do hlavy, brucha, hrudníka viacerými príslušníkmi PZ v trvaní minimálne desať minút až niekoľko hodín, vykrúcanie rúk, šliapanie či skákanie po chrbte, opakované údery pästami, fackovanie, to všetko by podľa znaleckých záverov znalca z odboru zdravotníctva a farmácie v prípade každého z dotknutých poškodených zanechalo nezmazateľné následky na ich zdraví v nepomerne závažnejších, rozsiahlejších vonkajších a vnútorných poraneniach či dokonca v bezprostrednom ohrození života. Nič také sa však nestalo a preukázané nebolo.

Vzhľadom na riziká súvisiace s veľmi pravdepodobným poškodením zdravia, nie je možné v takýchto prípadoch vykonať previerku výpovede či vyšetrovací pokus. Na druhej

strane medicínska a justičná prax nám poskytuje pomerne spoľahlivý komparačný materiál k otázkam mechanizmu vzniku takýchto zranení, intenzity násilia, ale predovšetkým k následkom, ktoré takéto konanie na ľudskom tele zanechá.

Azda najznámejším smutným prípadom kedy na policajnej stanici malo dôjsť k druhovo rovnakému násiliu voči osobám rómskeho etnika, je prípad poškodeného ■■■■■ staršieho a ďalších, ku ktorému došlo v júli 2001 na Obvodnom oddelení v Jelšave a v Revúcej. Zo skutkových zistení ktoré boli preukázané jednak v priebehu prípravného konania a následne aj na hlavnom pojednávaní (rozsudok KS Banská Bystrica sp. zn. 5 T 18/02 zo dňa 28. 2. 2008) vyplýva, že (podobne ako v tejto trestnej veci) aj tu mali byť viaceré osoby najprv mimo polície a následne na policajnom oddelení po dobu niekoľko hodín vystavené desiatkam úderom rukou, obuškom, kopaním do rôznych častí tela a dokonca aj skákaníu po hrudníku. Poškodení (podobne ako ■■■■■) mali byť pritom na oddelení pripútaní k mreži či iným pevným súčastiam. V dôsledku rozsiahlych devastačných poranení (17 zlomenín rebier, trhliny v slezine, pečeni, poranenia žlčníka, krvácania do brušnej dutiny, krvácania v mozgovej časti a ďalšie) došlo vtedy u ■■■■■ staršieho k rozvinutiu šokovej reakcie a následne k smrti priamo na obvodnom oddelení. Ďalšie dve osoby ■■■■■ a ■■■■■ utrpeli rozsiahle povrchové zranenia s tzv. Crush syndrómom (rozsiahle pomliaždenie svalstva a iných tkanív) čo indikovalo opakované tupé vonkajšie mechanické násilie vo forme aktívnych úderov a kopancov veľkej intenzity aj so zodpovedajúcimi zreteľnými známkami na ich tele.

V tomto prípade stáli proti sebe dva okruhy dôkazov, popierajúce výpovede policajtov proti výpovediam poškodených, ktoré však boli verifikované nepopierateľnými následkami, vrátane následku najťažšieho a závermi znaleckého dokazovania.

Preto pokiaľ poškodení ■■■■■, ■■■■■, ■■■■■... a ďalší vypovedajú o veľmi podobnom, takmer rovnakom brutálnom fyzickom násilí na Obvodnom oddelení Moldava, bez toho aby sa tomu zodpovedajúci následok prejavil v reálnom svete, tak nevypovedajú pravdu a niet pochyb že skutok sa nestal...

Platný Trestný zákon neobsahuje resp. nedefinuje pojem mučenia. Definuje ho však Dohovor proti mučeniu a inému krutému a neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu. V zmysle čl. 1 ods. 1 tohto Dohovoru sa za mučenie považuje akékoľvek konanie, ktorým je človeku spôsobená silná bolesť, alebo telesné alebo duševné utrpenie

s cieľom získať od neho alebo od tretej osoby informácie, priznanie, potrestať ho za konanie ktorého sa dopustil, alebo s cieľom zastrašiť alebo prinútiť takú osobu (alebo tretiu osobu), alebo z akéhokolvek iného dôvodu založeného na diskriminácii akéhokolvek druhu. Za neľudské zaobchádzanie alebo trestanie sa považuje konanie spôsobujúce intenzívne fyzické alebo psychické utrpenie, ktoré nedosahuje intenzitu mučenia. Ponižujúcim zaobchádzaním sa považuje zlé zaobchádzanie, ktoré má vzbudiť u obetí pocity strachu, úzkosti a podriadenosti, ktoré je spôsobilé potupiť, ponižovať prípadne zlomiť akýkoľvek fyzický alebo psychický odpor.

Tvrdenia o zlom zaobchádzaní však musia byť podložené primeranými dôkazmi. Zaobchádzanie s jednotlivcom zo strany zamestnancov štátu (príslušníkov PZ) možno považovať za problém vtedy, keď vyústi do ublíženia na zdraví s určitým stupňom závažnosti. Z podrobne vykonaného dokazovania, na ktoré poukázal v napadnutom uznesení vyšetrovateľ PZ a v kontexte vyššie uvedených skutočností mám za to, že neexistujú pochybnosti o tom, že k žiadnemu mučeniu, ponižovaniu či krutému a neľudskému zaobchádzaniu s poškodenými na OO PZ Moldava nedošlo. Súčasne dodávam, že pochybnosti, ktoré má splnomocnenec, nemôžu byť riešené mechanickým obvinením každého zúčastneného policajta (vrátane [REDAKOVANÉ], ku ktorému sa vyjadrím ďalej) a ich postavením pred súd, pretože taký postup by bol contra legem a do budúcnosti by mohol v rámci služobnej činnosti policajtov len z opatrnosti a obavy z hrozby trestného stíhania vyvolať pasivitu práve tam, kde je potrebný okamžitý zásah...

... Za nedôvodnú považujem sťažnosť splnomocnenca aj v jej... časti, kde napáda výslovne nezákonný a represívny charakter akcie namierený voči širokému okruhu osôb v miestnej rómskej komunite.

Je pravdou, že tri dni pred samotnou pátracou akciou došlo v osade na [REDAKOVANÉ] k incidentu, čím splnomocnenec podmieňuje vnímanie tejto pátracej akcie ako pomsty proti rómskemu obyvateľstvu v danej lokalite. Že tomu tak nie je, bolo preukázané množstvom dôkazov. V prvom rade listinnými dôkazmi bol preukázaný stúpajúci trend kriminality (najmä majetkovej) oproti predchádzajúcim obdobiam v náraste až o 50 trestných činov. V danom čase bolo z danej lokality v pátraní desať osôb na ktoré bol vydaný buď príkaz na zatknutie alebo príkaz na dodanie do výkonu trestu, pričom pred začatím samotnej akcie v teréne boli príslušníkom z iných zúčastnených útvarov vydané zoznamy hľadaných osôb.

Vo vzťahu k samotnému označeniu akcie, v ktorej názve figuroval prívlastok „represívna“ uvádzam, že v zhode s výpoveďami svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] ku korektúre muselo dôjsť preukázateľne ešte pred začatím samotnej akcie a to dňa 18. 6. 2013, čo vyplýva z obsahu samotného zberného spisu OR PZ Košice okolie sp. zn. ORPZ-KS-OPP-315/2013. Skutočnosť, že nešlo o spätnú účelovú korektúru vyplýva zo samotného spôsobu opravy a zaevidovania predmetnej písomnosti (ktorou bola vykonaná oprava názvu akcie) pod poradovým číslom 008, pričom v zbernom spise nasledujú ďalšie písomnosti týkajúce sa tejto akcie zo dňa 18. 6. až 28. 6. 2013 evidované pod poradovým číslom 009 až 016. Tento zberný spis je uzavretý posledným registratúrnym záznamom zo dňa 28. 6. 2013 a podpísaný spracovateľom [REDAKOVANÉ] bez toho, aby bolo zrejmé, že sa prepisovali nejaké údaje alebo dodatočne doňho vkladali nové listiny. V prípade, že by sa táto oprava vykonala až po medializácii tejto udalosti, museli by na všetkých útvaroch zúčastnených na danej akcii v podstate prepisovať celý obsah zberného spisu, aby sa dosiahlo zaevidovanie tejto listiny ešte v ten deň. Takáto oprava by bola prácna a nesplnila by požadovaný efekt, pretože stále by obsahovala slovo „represívna“, len v prečiarknutej forme. Pokiaľ by preto na strane kompetentných v Policajnom zbore skutočne existoval úmysel ex post manipulovať s týmito listinami, tak podstatne jednoduchšie by bolo v elektronickom vyhotovení všetkých listín jednoducho vymazať tento výraz, vytlačiť už opravenú listinu (pokyn o nariadení pátracej akcie 100) a doplniť ju na príslušné miesto pod daným poradovým číslom v zbernom spise.

Rovnako, v samotnom pokyne zo dňa 17. 6. 2013 ktorým bola nariadená táto akcia sú jasne zadefinované úlohy policajtov, ktoré spočívali (uvádzam ich v stručnosti) vo výkone kontroly osôb a vecí v daných lokalitách a nadväznom spracovaní lustračných lístkov, lustrácii prostredníctvom operačného strediska, získavaní poznatkov k páchatelom trestnej činnosti aj dovtedy neobjasnenej a nezistenej a zamedzovať narušovaniu verejného poriadku a páchaniu trestnej činnosti, to všetko bez akejkoľvek zmienky o incidente zo dňa 16. 6. 2013. Tieto úlohy príslušníkov PZ vyplývajú nielenže zo samotného Nariadenia ministra vnútra č. 53/2008 o postupe pri pátraní po osobách a veciach, ale aj z ustanovení § 2 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. i, písm. l) zákona o Policajnom zbore, čím je daná aj samotná legitimita pátracej akcie (na základe zákona).

Rozkaz Prezidenta PZ č. 36 zo dňa 18. 6. 1999 o Typovom projekte Pátracej akcie 100 okrem iného ukladá riaditeľom krajských riaditeľstiev spracovať vlastné typové projekty na vykonanie pátracej akcie, ktoré budú vychádzať zo špecifik daného regiónu, pričom určuje informačnú povinnosť voči odboru pátrania o nariadení pátracej akcie najneskôr jeden deň vopred. Z obsahu spomenutého zberného spisu je jasné že i táto povinnosť bola dodržaná.

Záver vyšetrovateľa PZ o tom, že na OR PZ Košice okolie skutočne dochádzalo k mechanickému preberaniu resp. kopírovaniu hlavičky pri vyhlasovaní tohto typu akcií v znení „Represívno - pátracia akcia 100“ vyplýva aj z listín, ktorými boli v dňoch 20. 3. 2013 a 17. 12. 2012 vyhlásené rovnaké, vo svojej skutočnej podstate pátracie akcie. V tomto smere možno preto príslušným funkcionárom OR PZ Košice okolie naozaj vytknúť nedôslednosť pri spracovaní vlastných typových projektov pátracích akcií, ktoré sa potom ďalej nekriticky preberali pri vydávaní ďalších pokynov o nariadení pátracích akcií do budúcnosti. Za uvedené administratívne pochybenia ich však nemožno brať na trestnoprávnu zodpovednosť.

V konečnom dôsledku reálny účel a zákonný účel tejto pátracej akcie vyplýva aj z množstva výpovedí svedkov žijúcich na rôznych adresách v osade [REDAKOVANÉ] či už v bytových domoch alebo v chatrčiach, ktorí vypovedali, že príslušníci PZ žiadali ich občianske preukazy, zapisovali si ich osobné údaje na nejaké papiere či dokonca do nejakého zariadenia, príslušníci PZ disponovali zoznamami hľadaných osôb a po preukázaní totožnosti či už prostredníctvom OP alebo iných tam prítomných osôb pokračovali vo výkone tejto činnosti ďalej.

Čo sa týka sporného použitia elektrického paralyzéra voči viacerým osobám v osade na [REDAKOVANÉ], tak tu je potrebné zdôrazniť, že znalec z odboru zdravotníctva sa v každom z vypracovaných znaleckých posudkov podrobne vyjadril aké stopy by na tele poškodených takýto prostriedok zanechal, čo však opätovne zistené nebolo. Následky by boli obzvlášť závažné pri opakovanom použití v krátkom časovom intervale ako to uvádzali mnohí poškodení a svedkovia. Aj tu vznikli vo výpovediach poškodených a svedkov závažné diskrepancie už len vo vzťahu k popisu ako mal použitý elektrický paralyzér vyzeráť (vyskakovací obušok, malá krabička, tyč). Podrobne sa k účelu a podmienkam používania tohto donucovacieho prostriedku vyjadril nielen veliteľ PPU [REDAKOVANÉ], ale aj ostatní

príslušníci tohto útvaru, ktorí boli prítomní na tomto zákroku. [REDACTED] uviedol, že na útvare majú štyri kusy týchto paralyzéro, ktoré sú na konci svojej životnosti a preto boli vystrojení novým konštrukčne odlišným typom, ktorý vystreľuje dve elektródy na vodivom vlákne.

Ako je zrejmé z vyhotovenej fotodokumentácie, paralyzér, ktorý malo PPU vo výstroji vtedy, je v tvare hrubého kovového valca čo obmedzuje mobilitu príslušníka PZ, nie je konštruovaný k udieraniu a jediným praktickým využitím je použitie voči agresívnemu psovi.

Z výpovedí príslušníkov PPU vyplýva, že buď tento paralyzér nebol vôbec súčasťou výjazdu alebo niektorí pripustili, že vo výjazdovom vozidle sa mohol nachádzať jeden kus, keďže ho používajú proti agresívnym psom bojových plemien. Všetci však kategoricky odmietli, že by ho počas zabezpečovania vonkajšieho perimetra osady mali pri sebe, alebo ho dokonca použili voči akejkoľvek osobe. Na druhej strane, z výpovedí svedkov a poškodených však vyplýva, že v priebehu akcie mal byť elektrický paralyzér použitý na viacerých miestach v osade súčasne voči neobmedzenému počtu osôb či už v bytových domoch alebo pri chatrčiach a voči niektorým osobám dokonca opakovane. Ak by som teda aj pripustil, že tento jeden kus paralyzéra, ktorý mohol byť vo výjazdovom vozidle, niektorý príslušník PPU vzal so sebou do terénu, tak uvedené by znamenalo, že počas celej pátracej akcie mal po osade bezhlavo pobehovať príslušník PPU s elektrickým paralyzérom a používať ho kdekoľvek a voči komukoľvek sa mu zachcelo, čo je absolútne nelogické.

Sila elektrických výbojov paralyzéro, ktorými disponuje PPU vo svojej výzbroji je v prípade prvého typu 120 000 V a pri druhom type 150 000 V.

Taktika postupov silových útvarov polície ako PPU alebo PMJ spočíva v rýchlom a razantnom prekonaní odporu a eliminácii akéhokoľvek nebezpečenstva za účelom vytvorenia priestoru pre ďalšiu efektívnu a ničím nerušenú činnosť vyšetrovateľa alebo iných úradných osôb na mieste. Takému zásahu však vždy predchádza zber a analýza operatívnych informácií okrem iného aj o tom, voči akým osobám sa bude zakročovať, v akom veku sú tieto osoby, či možno očakávať aktívny odpor, či trpia nejakým závažným ochorením a akú liečbu podstupujú atď., to všetko z tých dôvodov, aby sa zvolil najoptimálnejší variant postupu a nedošlo k neadekvátnym ujmám na zdraví či živote dotknutých osôb. Preto ak by mali príslušníci PPU dňa 19. 6. 2013 v osade na [REDACTED] v rozpore s týmito elementárnymi zásadami a princípom opatrnosti skutočne plošne

a bezhlavo používať tak silný a životu nebezpečný prostriedok voči akýmkoľvek náhodne vybraným osobám (navyše opakovane) ako to popisovali poškodení a svedkovia, tak by úplne zbytočne a bezdôvodne riskovali vznik priam fatálneho následku.

Neobstojí ani argument splnomocnenca o tom, že príslušníci PZ neboli počas pátracej akcie úmyselne označení identifikačnými prvkami, keďže jednak svedkovia z osady na [REDACTED] (napr. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]), ale aj príslušníci PZ ([REDACTED]) potvrdili pravý opak. Z výpovede veliteľa pátracej akcie pplk. [REDACTED] okrem iného vyplýva, že všetci policajti zúčastnení v predmetnej akcii boli vystrojení v súlade s platnými predpismi týkajúcimi sa ustrojovacej disciplíny príslušníkov PZ a to podľa ich služobného zaradenia vrátane označenia ČOZ a hodnosti, mena a priezviska. Taktiež príslušníci PPU mali čierne oblečenie a určite mali individuálne označenie číslom. Z výpovede tohto svedka ďalej vyplýva, že jedine príslušníci OKP (tzv. pátrači) mali na sebe rukávové pásky a boli oblečení v civilnom oblečení. Vo vzťahu k týmto príslušníkom PZ však nie sú žiadne pochybnosti, pretože nikto z poškodených alebo svedkov neuvádza žiadne protiprávne konanie zo strany policajtov oblečených v civile. Práve naopak aj títo mali vykonávať kontroly osôb a lustrácie.

Aj veliteľ útvaru PPU svedok [REDACTED] potvrdil, že policajti PPU mali určite na taktických vestách označenie identifikačným číslom, tzv. „vajcom“. Je to vlastne kovový znak v tvare vajca, ktorý majú príslušníci PPÚ neustále pripnutý na taktickej veste a je doslova súčasťou vesty.

V neposlednom rade podľa vyhlášky MV SR č. 151/2009 o podrobnostiach o služobnej rovnošate PZ, povinnou súčasťou každého vzoru služobnej rovnošaty je aj identifikačné číslo policajta a menovka a to buď v kovovom alebo vyšívanom prevedení.

Nie je preto pravdou, že by počas predmetnej pátracej akcie došlo k úmyselnému odnímaniu identifikačných prvkov policajtov z ich služobnej rovnošaty...

... Za takýchto okolností potom neobstojí argument poškodených, že ich výpovede sa zhodujú v hrubých rysoch - t. j. do osady prišli policajti, všetkých ľudí brutálne zbili a rozbili všetok majetok čo im prišiel pod ruky a rozpory v ich výpovediach sú dané ich nízkou mentálnou úrovňou a plynutím času. Ak splnomocnenec spochybňuje hodnotenia vyšetrovateľa PZ s tým, že spoločným menovateľom mnohých výpovedí poškodených sú už

vyššie zmienené okolnosti a že by bolo mimoriadne náročné skoordinať konanie celej osady aby sa dosiahla takáto zhoda vo výpovediach, tak výsledky dokazovania poukazujú práve na to, že s veľkou pravdepodobnosťou v období po danej policajnej akcii práve k tomuto aj došlo. Niekoľko svedkov poškodených priamo z osady naznačilo, že v prostredí osôb komunitného centra a ETP dochádzalo k aktivitám s cieľom ovplyvňovať výpovede osadníkov na [REDAKOVANÉ] v negatívnom svetle voči policajtom a danej akcii vôbec.

Preto pokiaľ poškodený [REDAKOVANÉ], na ktorého príkladmo poukazuje splnomocnenec, mal vidieť rozbíjanie okien na obydliach a súčasne mu mali policajti zdevastovať jeho osobné motorové vozidlo, tak tieto jeho tvrdenia treba nevyhnutne hodnotiť v kontexte záverov znaleckého dokazovania, ktoré ním uvádzané poškodenia vozidla z časového hľadiska vylúčilo, ako aj v kontexte tvrdení jeho brata [REDAKOVANÉ] ktorý mal vidieť ako na ňom policajti resp. na jeho hlave rozbili nový, v ten deň zakúpený športový kočík (o čom nikto z poškodených nepredložil žiaden doklad), v kontexte záverov znaleckého dokazovania z odvetvia chirurgie a traumatológie, ktoré takýto spôsob útoku vylúčilo a ďalších v uznesení uvedených skutočností, ktoré vo svojom súhrne nezodpovedajú objektívne zachyteným a preukázaným následkom takéhoto údajne nezákonného konania príslušníkov PZ.

K namietaným záverom vyšetrovateľa PZ ohľadom tvrdených vstupov príslušníkov PPÚ do obydli uvádzam, že v napadnutom uznesení je jednoznačne uvedené, že tréning príslušníci PPÚ by takýto úkon nepochybne zvládli. Takéto postupy sa však využívajú v prípade nebezpečných ozbrojených páchatel'ov za simultánneho vstupu do nehnuteľnosti z viacerých rôznych smerov a navyše sú spojené s rizikom spôsobenia rezných poranení na črepinách a úlomkoch rozbitého skla. Preto za situácie, keď sa od príslušníkov PPÚ výslovne v rámci služobného zásahu nepožaduje takýto vstup, považujem za vylúčené, aby sa niektorý z policajtov na základe svojvoľného rozhodnutia, bez príčiny a nelogicky rozhodol vstupovať do týchto nehnuteľností cez zasklené okná. V konečnom dôsledku nebolo preukázané, že by počas pátracej akcie utrpel niektorý z príslušníkov PZ (s výnimkou útoku v Drienovci) rezné zranenia ktoré by korešpondovali takému konaniu.

V tomto bode osobitne zreteľahodná je napr. výpoveď poškodeného [REDAKOVANÉ], ktorý vo svojej výpovedi okrem iného uviedol, že bytovky nemajú okná ani dvere ani vchody

a on s priateľkou a dvoma deťmi po príchode policajtov do osady nestihol vojsť do bytovky na [REDACTED] cez dvere a tak vošli do bytu [REDACTED] cez okno.

K fotografickým a audiovizuálnym záberom týkajúcich sa poškodeného majetku je potrebné uviesť, že tieto dôkazy boli vyhotovené a predložené občianskym združením ETP a boli verifikované znaleckým skúmaním. Okná na záberoch ktoré mali byť porozbíjané príslušníkmi PZ, sú niekoľko hodín po pátracej akcii už natoľko upravené, že sú z nich povyberané všetky črepiny a úlomky, sú prakticky bez akýchkoľvek sklenených častí a v niektorých prípadoch dokonca aj prekryté fóliou či textíliou. Tak upravené okenné rámy sa nachádzajú aj v obydliah osôb, ktoré boli dokonca predvedené na obvodné oddelenie. Na druhej strane, zo záberov z upratovacej akcie obsiahnutých vo vyšetrovacom spise, ktorá mala prebehnúť v osade niekoľko dní pred pátracou akciou je evidentné, že okná na viacerých obydliah sú rozbité alebo chýbajú celkom a nehnuteľnosti celkovo v osade sú zdevastované. Zanedbanosť a devastácia obydli v osade už pred pátracou akciou vyplýva nielen z výpovedí zúčastnených príslušníkov PZ, ale aj viacerých svedkov z osady, terénnych sociálnych pracovníkov a zamestnancov mesta Moldava nad Bodvou....

Vyšetrovateľ PZ sa v rámci hodnotenia dôkazov vysporiadal aj s možným zabúdaním poškodených, vytesňovaním neprijemných psychických obsahov a plynutím času, na čo v sťažnosti poukazuje aj splnomocnenec. Tu však treba zdôrazniť, že nikto z poškodených neuvádzal, že by si na tieto udalosti nepamätal z dôvodu plynutia času, práve naopak, poškodení prakticky pri každej výpovedi (niektorí poškodení aj opakovane) uvádzali množstvo rôznych a neustále nových detailov. Ak sa ale ich výpovede nezhodujú s realitou, uvedené nie je výsledkom zabúdania, ale účelového uvádzania nepravdivých údajov.

V tejto časti sa nestotožňujem sa ani s konštatáciou splnomocnenca, že príslušníkmi PZ boli pri použití donucovacích prostriedkov spôsobené zranenia, ktoré si objektívne vyžiadali lekárske vyšetrenie. V rámci dokazovania boli vo všetkých prípadoch kde boli zistené akékoľvek zranenia, ktoré by mohli mať vecný súvis alebo pôvod v tejto pátracej akcii vypracované znalecké posudky z odvetvia chirurgie a traumatológie či dokonca v prípade [REDACTED] aj z odboru psychiatrie. Zdôrazňujem, že ani v jednom prípade s výnimkou zlomeného rebra ťažko opitého [REDACTED] neboli preukázané také závažné zranenia, ktoré by si vyžadovali lekárske ošetrenia či dokonca pracovnú neschopnosť poškodených. Aj keď bezpochyby modriny či podliatiny viacerých poškodených

majú s najväčšou pravdepodobnosťou svoj pôvod v použití donucovacieho prostriedku - obušku a z medicínskeho hľadiska ich možno považovať za poranenia, uvedené s poukazom na tú skutočnosť, že príslušníci PZ v týchto prípadoch pripustili a vysvetlili použitie donucovacích prostriedkov ešte automaticky nezakladá aj ich trestnú zodpovednosť...

... Nie je teda pravdou, ako to v sťažnosti uvádza splnomocnenec, že tu stoja proti sebe len dve skupiny dôkazov (výpovede veľkej skupiny poškodených proti výpovediam príslušníkov PZ), pretože ani výpovede samotných obyvateľov [REDAKOVANÉ], či už v procesnom postavení svedkov alebo poškodených nie sú konzistentné a dopĺňajú ich negatívne závery znaleckých dokazovaní z viacerých odborov, listinné dôkazy, rekognície, konfrontácie a množstvo ďalších dôkazov obsiahnutých vo vyšetrovacom spise.

Čo sa týka samotného použitia donucovacích prostriedkov voči jednotlivým poškodeným, tak dôvodnosť a primeranosť ich použitia vyplýva práve z ich správania voči príslušníkom PZ počas vykonávania pátracej akcie, načo vyšetrovateľ PZ v napadnutom uznesení na viacerých miestach aj poukázal. Pokiaľ vo výpovediach konkrétnych príslušníkov PZ, ktorí zasahovali voči jednotlivým poškodeným absentujú konkrétne okolnosti zásahu vzťahujúce sa práve ku konkrétnym osobám, tak tu treba poukázať predovšetkým na to, že nešlo výslovne o zásah jedného a toho istého príslušníka PZ, ale priebežne viacerých policajtov, ktorí sa podieľali na spacificovaní poškodených, zisťovaní ich totožnosti, predvádzaní k eskortnému vozidlu a následnej eskorte na obvodné oddelenie. Totožnosť poškodených bola zistená až na obvodnom oddelení a zásah nebol spomedzi množstva služobných zákrokov, ktoré príslušníci PZ podstupujú denne na rôznych miestach, ničím výnimočný či špecifický. Preto ak k okolnostiam týchto zákrokov boli vyhotovené štandardné hlásenia o použití donucovacích prostriedkov a spísané bežné úradné záznamy, ktoré potom príslušníci PZ v maximálne možnej miere precizovali vo svojich výpovediach, tak nemožno z toho prezumovať nejaký záver o zakrývaní vlastnej protiprávnej činnosti.

Tvrdenia o zlom zaobchádzaní však musia byť podložené primeranými dôkazmi. Zaobchádzanie s jednotlivcom zo strany zamestnancov štátu (príslušníkov PZ) možno považovať za problém vtedy, keď vyústi do ublíženia na zdraví s určitým stupňom závažnosti. Z podrobne vykonaného dokazovania, na ktoré poukázal v napadnutom uznesení vyšetrovateľ PZ a v kontexte vyššie uvedených skutočností mám za to, že neexistujú

pochybnosti o tom, že pri použití donucovacích prostriedkov príslušníkmi PZ počas tejto pátracej akcie k excesu mimo zákonom upravený rámec nedošlo.

Inak povedané, pri zvážení či existovali dôvody na použitie donucovacích prostriedkov, musí byť prostredníctvom testu proporcionality urobený objektívny záver či ich použitie bolo v danom čase, na danom mieste a za daných okolností pre dosiahnutie cieľa vhodné, nevyhnutné a primerané, teda či spôsobený následok bol nižší ako očakávaný prínos. Mám za to, že vyšetrovateľ PZ v napadnutom uznesení týmto spôsobom použitie donucovacích prostriedkov v kontexte preukázaných skutkových zistení aj náležite vyhodnotil.

Je samozrejmé, že už len z verejného pranierovania celej udalosti môže mať splnomocnenec určité legitímne pochybnosti, avšak tieto po tak rozsiahlom dokazovaní a množstve skutkových zistení nemôžu byť riešené mechanickým obvinením každého zúčastneného policajta (vrátane [REDACTED] ku ktorému sa vyjadrím ďalej) a ich postavením pred súd, pretože taký postup by bol contra legem a do budúcnosti by mohol v rámci služobnej činnosti policajtov len z opatrnosti a obavy z hrozby trestného stíhania vyvolať pasivitu práve tam, kde je potrebný okamžitý zásah.

Vyšetrovaním bolo nepochybne preukázané, že hlavným a jediným dôvodom naplánovania a vykonania danej pátracej akcie bol preukázaný stúpajúci trend kriminality (najmä majetkovej) oproti predchádzajúcim obdobiam a to v náraste až o 50 trestných činov. V danom čase bolo z danej lokality v pátraní desať osôb, na ktoré bol vydaný buď príkaz na zatknutie alebo príkaz na dodanie do výkonu trestu, pričom pred začatím samotnej akcie v teréne boli príslušníkom z iných zúčastnených útvarov vydané zoznamy hľadaných osôb.

Konštatácia splnomocnenca, že polícia odôvodňovala vstupy do obydli na základe toho, že disponovala príkazmi na zatknutie resp. príkazmi na dodanie do výkonu trestu nie je ničím podložená, keďže nikto z vypočutých príslušníkov PZ sa o niečom takom nezmienil a svojvoľné vstupy do obydli poškodených odmietli. Podobne ako v prípade skutkových tvrdení o bezbrehom, plošnom fyzickom násilí a ničení majetku aj tu boli vypočutí viacerí svedkovia z radov občanov na [REDACTED], ktorí odmietli, že by príslušníci PZ počas pátracej akcie svojvoľne vstupovali do ich obydli.

Ukážkovým prípadom takýchto zavádzajúcich tvrdení je výpoveď poškodeného [REDAKOVANÉ], ktorého mali policajti vytiahnuť za ruky z bytu von pred bytovku a tam mu mali rozdupať jeho mobilný telefón. Tieto skutočnosti však vyvrátili jeho najbližší príbuzní, ktorí sa s ním v danom čase nachádzali v byte. Matka [REDAKOVANÉ], otec [REDAKOVANÉ] a sestra [REDAKOVANÉ] spoločne a zhodne vypovedali, že policajti do ich bytu nevstúpili, správali sa slušne, žiadali od nich preukázať totožnosť občianskym preukazom, [REDAKOVANÉ] vyzvali aby ich nasledoval von pred bytovku, čo dobrovoľne aj urobil a keď jeho otec našiel občiansky preukaz a ukázal ho policajtom, tak ho títo vzápätí prepustili, pričom k žiadnemu poškodeniu majetku u nikoho z nich nedošlo.

Uvedené je ďalej preukázané výpoveďami viacerých svedkov žijúcich na rôznych adresách v osade [REDAKOVANÉ] či už v bytových domoch alebo v chatrčiach, ktorí vypovedali, že príslušníci PZ žiadali ich občianske preukazy, zapisovali si ich osobné údaje na nejaké papiere či dokonca do nejakého zariadenia, príslušníci PZ disponovali zoznamami hľadaných osôb a po preukázaní totožnosti či už prostredníctvom OP alebo iných tam prítomných osôb pokračovali vo výkone tejto činnosti ďalej.

Samotný splnomocnenec vo svojej sťažnosti nespochybňuje obsah inštrukcie, v zmysle ktorej boli zúčastnení príslušníci PZ výslovne upravení, že vstupy do obydľia sú zakázané, nesmie sa zasahovať do nedotknuteľnosti obydľia a že kontroly osôb budú vykonávané len na verejne prístupných priestranstvách.

Otázky rozlišovania zákonných licencií na vstupy do obydľia v režime podľa Trestného poriadku a Zákona o Policajnom zbore v nadväznosti na konkrétne skutkové okolnosti tohto prípadu podrobne rozobral v napadnutom uznesení vyšetrovateľ PZ a mne zostáva dodať, že aj v tejto časti bolo výpoveďami množstva svedkov zo všetkých zúčastnených útvarov PZ preukázané, že pred samotným začatím pátracej akcie bola na OO PZ Moldava vykonaná inštrukcia s výslovným akcentom na charakter pátracej akcie, jej účel, spôsob vykonania a v neposlednom rade bolo zúčastneným policajtom zdôraznené, že kontroly osôb sa budú vykonávať len na verejne prístupných miestach, t. j. vonku pred bytovkami, ďalšími obydľiami a maximálne v chodbách bytových domov.

A rovnako aj v týchto prípadoch existuje množstvo výpovedí z radov samotných obyvateľov osady [REDAKOVANÉ] ktorí potvrdili, že príslušníci PZ slušne zaklopali alebo hlasitými výzvami vyzývali obyvateľov, aby vyšli z obydľia a preukázali sa dokladom

totožnosti. Dokonca sa vyskytli aj výpovede svedkov ([REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]), ktorí uvádzali, že pri otvorení dverí oni samotní pozvali policajtov dovnútra, avšak títo vstúpili len hneď za dvere, alebo sa policajti spýtali či môžu vstúpiť dovnútra a potom vošli dnu až po kladnej odpovedi, alebo ďalší svedkovia uvádzali, že policajti sa výslovne pýtali na osoby, ktoré boli v pátraní.

Preto aj keď splnomocnenec v tejto časti podrobne, až akademicky rozoberá a komparuje jednotlivé inštitúty legálneho vstupu do obydlia so záverom, že polícia legitimizovala vstupy do obydli nesprávnou aplikáciou ustanovení zákona, tak opomína jeden a základný záver, ktorý vyplynul z vyšetrovania a síce, že nebolo objektívne preukázané, že by k nejakým svojvoľným vstupom do obydli na [REDACTED] došlo a výnimku tvoril opäť prípad v [REDACTED], kde bol do obydli bezprostredne prenasledovaný a zadržaný páchateľ útoku na policajta so sekerou...

Za absolútne nedôvodné považujem aj námietky splnomocnenca vo vzťahu k odborným záverom znalca z odboru psychológie, ktoré podľa neho hraničia s diskrimináciou. Na jednej strane tu splnomocnenec vo vzťahu k vyšetrovaným poškodeným považuje za neprípustné vyjadrenia ako „ignorovanie sociálnych noriem“ či „nihilizácia bežne prijatých a akceptovaných sociálnych konvencií“, pričom tu sa žiada uviesť, že takéto znalecké závery sú bežné aj v prípadoch vyšetrenia jedinca z majoritnej spoločnosti, no súčasne s odkazom na zahraničnú literatúru sám vymedzuje poškodených ako špecifickú kategóriu občanov žijúcich v generačnej chudobe, ktorá má odlišnú kultúru a hodnotové rebríčky. Rovnako v závere sťažnosti, sám splnomocnenec za osobitosť tohto prípadu považuje príslušnosť poškodených k rómskemu etniku s odlišnými kultúrnymi, sociálnymi a mravnými hodnotami ako majoritná spoločnosť.

Na tomto mieste preto veľmi citlivo vnímam nekorektnú snahu splnomocnenca zneužiť tento fenomén na dehonestáciu osoby znalca, spochybnenie jeho odborných kvalít a záverov, keď ho znalec zadefinoval pri stanovení svojich odborných záverov a najmä keď znalec vo svojom výsluchu vysvetlil, že vychádzal nielen z obsahu vyšetrovacieho spisu, samotného klinického vyšetrenia probandov, svojej dlhoročnej klinickej praxe, ale aj z odbornej literatúry a výslovne sa dištancoval od globálnej hyperbolizácie výrazov „rómska milieupatia či mentalita romica“ na každého jedinca rómskej populácie. O to viac keď s pojmom tzv. rómska milieupatia pri definovaní svojich záverov pracovali aj znalci

psychiatri pri vyšetrení duševného stavu poškodeného [REDACTED]. Ostatne ako som už uviedol vyššie, predmetné znalecké posudky nemajú dôkaznú hodnotu osobitného významu a posudzoval som ich v celkovom súhrne so všetkými ostatnými vykonanými dôkazmi.

Z výpovede znalca [REDACTED] ďalej vyplýva, že pred samotným začiatkom psychologického vyšetrenia si odkomunikoval s probandmi možnosť priebehu vyšetrovania v slovenskom jazyku, nakoľko priamy kontakt podáva podstatne hodnovernejšie výsledky. Vo všetkých prípadoch nebol s komunikáciou problém a pre prípad potreby bola prítomná tlmočníčka, ktorá iba v niekoľkých prípadoch vysvetlila krátke pasáže.

Nezmyselnosť tvrdenia, že by sa [REDACTED] počas pátracej akcie voči vybraným osobám, či už priamo v osade alebo neskôr na Obvodnom oddelení Moldava mal vyhrážať za telefonovanie do Bruselu alebo do Bratislavy vyšetrovateľ obsiahlo zdôvodnil v napadnutom uznesení. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že tieto a podobné výroky (osada zhorí) mal počuť len úzky okruh ľudí sústredený okolo vedúcej komunitného centra [REDACTED] (jej bratia [REDACTED] a [REDACTED] a [REDACTED]). Naproti tomu jeden z príslušníkov PPU si výslovne pamätal, že ľudia v osade v rámci otvorených hostilných prejavov voči nim vykrikovali, že budú volať do Bruselu a že sa budú sťažovať...

Okrem vyššie rozvedených zásadných diskrepancií a ďalších, ktoré zhodnotil v napadnutom uznesení aj vyšetrovateľ PZ, považujem za potrebné upriamiť pozornosť aj na ďalšie skutkové zistenia, ktoré vzišli z vykonaného dokazovania a ktoré je nutné hodnotiť komplexne so všetkými dôkazmi pri stanovení konečných záverov k legalite a legitimitě zákroku zložiek PZ počas pátracej akcie nielen ako celku, ale aj z hľadiska možného vyvodenia individuálnej trestnej zodpovednosti či už voči [REDACTED], na ktorého poukázali viacerí poškodení alebo [REDACTED], ktorého zas označil [REDACTED], prípadne ďalším príslušníkom PZ a ktoré sa bezprostredne týkajú prešetrovaných udalostí zo dňa 19. 6. 2013.

Riaditeľka ETP [REDACTED] napriek tomu, že ešte v ten večer dňa 19. 6. 2013 sa mala priamo od vedúcej komunitného centra [REDACTED] telefonicky dozvedieť o tak závažných zásahoch do základných práv a slobôd občanov v komunite na [REDACTED], ktoré svojím charakterom a následkami mali v podstate predstavovať mimoriadnu udalosť, nepokladala za potrebné vycestovať do Moldavy nad Bodvou a presvedčiť sa priamo

v osade o týchto skutočnostiach a to aj napriek tomu, že v tom čase sa mali najväčší aktivisti a najvýznamnejší miestni spolupracovníci ETP [REDACTED] a [REDACTED] nachádzať zadržaní na OO PZ Moldava, kde malo byť podľa výpovedí svedkov, ktorí boli prepustení skôr, páchané na nich brutálne fyzické násilie.

Do rómskej osady na [REDACTED] sa však okamžite v ten večer dostavil rómsky poslanec mestského zastupiteľstva v Moldave nad Bodvou [REDACTED], na ktorého výpoveď poukážem ďalej.

Samotná pátracia akcia prebehla aj v ďalšej rómskej osade v neďalekej obci Drienovec, pričom okrem jediného incidentu, počas ktorého tu došlo k útoku na príslušníka PZ sekerou, nebol v tejto osade zaznamenaný žiaden fyzický útok na jej obyvateľov, žiadne použitie slzotvorného spreja, žiadne poškodenie majetku v zmysle plošného rozbíjania okien, dverí alebo mobilných telefónov, žiadne plošné používanie donucovacích prostriedkov, žiadne svojvoľné vstupy do obydlií alebo iné v takom rozsahu, ako malo prebehnúť v osade na [REDACTED], čo vyplýva z výpovedí svedkov žijúcich v rómskej osade v Drienovci.

Keď bol v súvislosti s udalosťami zo dňa 16. 6. 2013 poškodený [REDACTED] dňa 19. 6. 2013 predvedený pred sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Košice okolie v konaní o návrhu na vzatie do väzby vedenom pod sp. zn. 0 Tp 437/2013, tak v prítomnosti ustanoveného obhajcu potvrdil pravdivosť skutočností uvádzaných vo vyšetrovacom spise (týkajúcich sa útoku na hliadku PZ) a vyslovil ľútosť nad tým čo sa stalo. Vo svojich výpovediach v tomto trestnom konaní ohľadom tej istej udalosti po tom čo mu bol zo strany ETP zabezpečený splnomocnenec a za neobyčajnej osobnej angažovanosti [REDACTED] a ďalších osôb z prostredia ETP, však už vypovedal úplne opačne a všetko poprel.

Pochybný a výslovne účelový spôsob indikovania záverov postraumatickej stresovej poruchy u [REDACTED] prostredníctvom psychologičky bez klinickej praxe spolupracujúcej s ETP a na základe jedného rozhovoru v dennom psychoterapeutickom stacionári takmer na opačnom konci republiky (zabezpečeného znova [REDACTED]) bez ďalších odborných vyšetrení, bol spoľahlivo vyvrátený komplexným vyšetrením znalcami z odboru psychiatrie.

Podľa viacerých poškodených a svedkov mal samotnú akciu riadiť a pokyny vydávať [REDAKOVANÉ], on robil všetko, on začal, zbil celú osadu, zbil ľudí v osade a aj na obvodnom oddelení. K svojoľnej bagatelizácii výsledkov rekognície zo strany vyšetrovateľa PZ ako ju namieta splnomocnenec sa žiada zdôrazniť, že v tom čase bol nstržm. [REDAKOVANÉ] radovým policajtom obvodného oddelenia Moldava a do osady na [REDAKOVANÉ] chodieval v rámci služobnej činnosti prakticky počas každej služby. Je teda nepochybné, že tento radový príslušník OO PZ Moldava (podobne ako [REDAKOVANÉ] a ostatní) musel byť známy širokej komunite na [REDAKOVANÉ] (ako [REDAKOVANÉ] či [REDAKOVANÉ]), zvlášť ak sa mal spolu s ostatnými špecialistami z obvodného oddelenia podieľať aj na aktivitách v komunitnom centre. Vzhľadom na závažnosť predmetného trestného stíhania bol preto aj [REDAKOVANÉ] ako „hlavný podozrivý“ zaradený medzi opoznávané osoby pri rekogníciách napriek tomu, že jeho osoba bola už predtým dostatočne známa širokej komunite z radov občanov na [REDAKOVANÉ] a to z jediného dôvodu, aby nevznikli námietky, že tento bol účelovo vynechaný z týchto úkonov. Jediným spoločným menovateľom výpovedí [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a všetkých ďalších, ktorí majú takto podľa splnomocnenca jednoznačne usvedčovať [REDAKOVANÉ] je to, že napriek tomu, že na predmetnej policajnej akcii sa zúčastnilo ďalších 62 príslušníkov PZ riadne označených nášivkami alebo kovovými plackami s ČOZ a menovkami, tak títo poškodení si nezapamätali identitu žiadneho iného policajta. Všetko mal spraviť len nstržm. [REDAKOVANÉ].

Záver, že [REDAKOVANÉ] nemal ani len teoretickú možnosť z časového hľadiska stihnúť všetko, z čoho ho poškodení obviňujú, vyplýva z vykonaného dokazovania. Pátracia akcia sa začala v čase o 19.00 hod., avšak v čase o 19.30 hod. už [REDAKOVANÉ] realizoval predvedenie [REDAKOVANÉ] na Obvodné oddelenie Moldava nad Bodvou. To znamená, že [REDAKOVANÉ] mal v priebehu cca. 30 minút zbiť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a ďalších, pričom podľa výpovedí menovaných každého z nich mal biť minimálne 20 minút, ďalej mal za ten čas vstúpiť do obydli [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a ďalších a tieto zničiť. Aj keď v tejto súvislosti nebol vykonaný vyšetrovací pokus, počas ktorého by sa simuloval útok na každého z menovaných poškodených v dĺžke a intenzite trvania ako ho popísali spolu so vstupmi do obydli a jeho ničenie

na konkrétnych adresách, už len z bežnej matematickej operácie súčtu časov (3x po 20 minút) je zrejmé, že toto všetko by za 30 minút nemohol stihnúť.

Kvalitu a hodnovernosť takýchto a podobných tvrdení dokresľuje aj záver výpovede poškodeného [REDACTED] zo dňa 20. 2. 2014, v ktorej podal trestné oznámenie na [REDACTED] len z toho dôvodu, že sa mal neskôr dozvedieť, že pred domom kde sedeli pri príchode policajtov do osady, mal práve on ukazovať koho majú policajti biť a koho mali zobrať na policajnú stanicu. Alebo svedectvá o rozbíjaní mobilných telefónov (napr. [REDACTED] nar. [REDACTED] z počutia od [REDACTED], [REDACTED] taktiež z počutia), ktoré však nikto z poškodených nepredložil.

Tvrdenia [REDACTED] za ETP o nejakých dlhodobých napätých vzťahoch, ktoré v elektronických médiách a pri svojom výsluchu opisoval tak vehementne, ako by mal byť ich priamym svedkom a ktoré mali navodzovať doslova výbušnosť situácie medzi policajtmi [REDACTED], [REDACTED] a ostatnými obyvateľmi [REDACTED], rovnako ako tvrdenia o tom, že policajti mali asi dva kilometre cez pole naháňať nejakého osadníka, ktorý si všetko natočil na mobil a po tom čo ho chytili, tak mu mali ten mobil rozbiť, sa preukázali ako vymyslené.

Poškodený [REDACTED], ktorý mal priamo na OO PZ Moldava vidieť hrubé fyzické násilie voči [REDACTED] jednoznačne pomenoval ako jedného z útočníkov [REDACTED], no pri vykonanej rekognícii nespoznal nielenže jeho, ale ani [REDACTED]. [REDACTED] sa pritom počas pátracej akcie na obvodnom oddelení preukázateľne nenachádzal. Rezné poranenie na pravej ruke [REDACTED], ktoré mu malo byť podľa jeho výpovede spôsobené zákrokom príslušníkov PZ dňa 19. 6. 2013 (nie zhoršenie ako to uvádza splnomocnenkyňa [REDACTED]), si bezpochyby spôsobil pri inej udalosti dňa 14. 6. 2013, kedy mu bolo aj na LSPP Moldava nad Bodvou ošetrované.

Enormnú snahu za každú cenu negatívnym spôsobom odprezentovať širokej verejnosti nezákonnosť a brutalitu policajnej akcie aj prostredníctvom elektronických médií výstižne prezentuje zdrvivý článok o brutálnosti policajného zásahu na webovej stránke *mecem.sk*, ktorého autorom mal byť poškodený [REDACTED] a ktorého autorstvo menovaný vo svojej výpovedi poprel, článok bol pritom na uverejnenie dodaný doposiaľ presne nezistenou osobou z prostredia komunitného centra na [REDACTED].

Za výslovnú provokáciu možno považovať list adresovaný verejnej ochrankyni práv, ktorého autorom mal byť [REDAKOVANÉ] (čo bolo vylúčené skúmaním KEU ale aj jeho výpoveďou) a v zmysle ktorého z danej policajnej akcie mal byť vyhotovený videozáznam, avšak jeho existencia sa účelovo zatajuje.

Svedkyňa [REDAKOVANÉ] sa vo svojej výpovedi otvorene zmienila ako v období po policajnej akcii vnímala aktivity [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a ďalších osôb z viacerých cudzích štátov smerujúce k tomu, aby obyvatelia osady na [REDAKOVANÉ] išli výslovne vypovedať na policajtov a využili túto udalosť na uplatnenie náhrady škody.

V podstate asi najreálnejší pohľad na pomery, vzťahy a prežívanie tejto udalosti v komunite na [REDAKOVANÉ] vniesla do tohto prípadu aj výpoveď svedka [REDAKOVANÉ], ktorý sa narodil a vyrastal na [REDAKOVANÉ], je poslancom mestského zastupiteľstva v Moldave na Bodvou už tri volebné obdobia a dodnes udržiava s obyvateľmi z osady na [REDAKOVANÉ] aktívne vzťahy. Tento svedok tiež podrobne vypovedal čo vnímal bezprostredne po zásahu priamo v osade (žiadni krvavení alebo dobitý ľudia, žiadne zdevastované obydlia a pod.) ale aj o aktivitách osôb z prostredia ETP sľubujúcich obyvateľom [REDAKOVANÉ] vysoké odškodné a iné benefity za to, že budú „určitým negatívnym spôsobom vypovedať o priebehu policajnej akcie“.

V kontexte vyššie rozvedených okolností prípadu som sa preto v závere nevyhnutne zaoberal otázkou, či boli splnené podmienky pre vydanie napadnutého rozhodnutia resp. a contrario, či boli splnené podmienky pre postup podľa § 206 Trestného poriadku voči určitej osobe, kde do úvahy prichádzali poškodenými výslovne označení príslušníci PZ [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

Okolnosť či výsledky vyšetrovania odôvodňujú postavenie osoby obvineného pred súd je vecou úvahy prokurátora, ktorej opačnou alternatívou z hľadiska dokázania viny vo vzťahu ku skutkovým zisteniam je zastavenie trestného stíhania procesným postupom v zmysle § 215 Trestného poriadku. Samotnému postaveniu pred súd musí zákonite predchádzať vznesenie obvinenia v takých prípadoch, ak existuje „dostatočne odôvodnený záver“, že trestný čin spáchala určitá osoba. Posudzovanie odôvodnenosti záveru, či skutkové zistenia sú dostatočnej kvality na to, aby sa mohlo trestné stíhanie viesť už voči konkrétnej osobe, nemôže spočívať na svojvôli orgánu činného v trestnom konaní, ale musí sa veľmi dôsledne a opatrne posudzovať predovšetkým z pohľadu ďalších následkov do práv

a postavenia dotknutej osoby, keďže vznesenie obvinenia konkrétnej osobe pre konkrétny trestný čin závažným spôsobom zasahuje do jej súkromia...

Nezdieľam názor splnomocnenca, že v prípadoch ak svedok či poškodený výslovne označí konkrétnu osobu, že tá mala spáchať trestný čin a bez toho, aby toto tvrdenie bolo podporované ďalšími dôkazmi, tak uvedené by malo automaticky postačovať pre postup podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku voči takejto osobe. O to zvlášť, ak ostatné vo veci vykonané dôkazy tvrdenia poškodeného ostro rozporujú, či priamo vyvracajú a ďalšie dokonca nasvedčujú vysokému stupňu subjektivismu až zaujatosti voči takejto podozrivej osobe. Tu si treba uvedomiť, že práve vznesenie obvinenia predstavuje vážny zásah do súkromia konkrétnej osoby zo strany štátnych orgánov s nevyhnutným dopadom na osobný i profesijný život a pre takýto postup musí preto existovať nespochybniteľné penzum skutkových a zákonných okolností vo vzťahu k dotknutej osobe, nemôže byť založené na svojvôli alebo na bezbrehej snahe za každú cenu docieľiť trestné stíhanie tej ktorej osoby.

Preto je potrebné posudzovať otázky vznesenia obvinenia zvlášť citlivo v situáciách kedy dochádza ku stretu viacerých skutkových verzii a kedy musia orgány činné v trestnom konaní dôsledne, presvedčivo a logicky zdôvodniť, prečo sa rozhodli pre taký alebo taký postup. Rozhodne však nemožno uplatňovať šablónovitý postup a každú podozrivú osobu automaticky obviňovať a postaviť pred súd, takto absurdne kriminalizovať každú osobu, voči ktorej skrsne čo len náznak nejakého podozrenia, a v konečnom dôsledku sa alibisticky spoliehať na to, že súd rozhodne...

Je pravdou, že len nezávislý a nestranný súd môže posudzovať otázky viny/neviny a trestu, avšak ak by som mal akceptovať argumenty splnomocnenca, tak orgány činné v trestnom konaní by po začatí trestného stíhania v každej trestnej veci nemali inú možnosť (pretože v každej veci a v každom vyšetrowaní vždy zákonite vzniknú nejaké rozpory), len plošne podávať obžaloby, takto absurdne kriminalizovať každú osobu voči ktorej skrsne čo len náznak nejakého podozrenia, ale v konečnom dôsledku sa alibisticky spoliehať na to že súd rozhodne. Takéto postupy sú v právnom štáte neprípustné, neakceptovateľné a v rozpore s princípom prezumpcie neviny a zásady zdržanlivosti zásahov do práv fyzických osôb len v nevyhnutných prípadoch a v nevyhnutnej miere.

Na základe vyššie rozvedených skutkových okolností a citovaných ustanovení zákona som preto po starostlivom preskúmaní, uvážení a zhodnotení všetkých okolností daného prípadu jednotlivo i v ich súhrne a na základe vnútorného presvedčenia dospel k záveru, že vyšetrovateľ PZ z pohľadu vydania meritórneho rozhodnutia v tejto trestnej veci dospel k správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne a zákonným spôsobom subsumoval pod príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia zákona. Uvedené potom nevyhnutne našlo svoje vyjadrenie v enunciacíe tohto uznesenia.».

81. Ako z citovaných častí odôvodnení napadnutých rozhodnutí zo 16. februára 2016 a 23. mája 2016 vyplýva, krajská prokuratúra sa všetkými, pre rozhodnutie o riadnych opravných prostriedkoch splnomocnenca poškodených (sťažovateľov) proti rozhodnutiam vyšetrovateľa inšpekčnej služby, podstatnými (relevantnými), skutkovými, ako aj právnymi otázkami zaoberala a dala na ne podrobné odpovede. Krajská prokuratúra až detailným spôsobom reagovala na každú splnomocnencom v sťažnostiach prednesenú námietku. Ústavný súd nepovažuje za potrebné na tomto mieste opätovne opakovať dôvody uvedené v rozhodnutiach krajskej prokuratúry a ani obsiahle pasáže odôvodnenia uznesení vyšetrovateľa inšpekčnej služby z 23. novembra 2015 a 22. marca 2016, s ktorými sa ústavný súd takisto dôkladne oboznámil, pretože z uvedených citácií odôvodnení rozhodnutí jasne a zreteľne vyplýva, prečo bol krajskou prokuratúrou prijatý verdikt o potrebe zamietnutia sťažností proti rozhodnutiam „zastavujúcim“ začaté trestné stíhanie.

82. Je evidentné, že orgány činné v danom prípravnom konaní vykonali maximum pre objasnenie všetkých skutkových okolností prípadu. Podľa názoru ústavného súdu v danej veci absolútne neprichádza do úvahy čo i len minimálna pochybnosť o tom, že by nebolo vykonané účinné úradné vyšetrovanie inkriminovanej policajnej akcie na [REDAKOVANÉ] a následného konania príslušníkov polície na Obvodnom oddelení Policajného zboru Moldava nad Bodvou vo vzťahu k sťažovateľom.

83. Závery prijaté vyšetrovateľom inšpekčnej služby a krajskou prokuratúrou sú opreté o výsledky dôkladne vykonaného vyšetrovania a rozsiahle odôvodnenia ich

rozhodnutí sú logické, homogénne, bez vnútorných rozporov, s uvedením racionálnych vyhodnotení zabezpečených dôkazných prostriedkov a z nich plynúcich dôkazov.

84. Orgány činné v prípravnom konaní presvedčivo odôvodnili zistenie faktu, že proti sťažovateľom nebolo príslušníkmi polície postupované tak, ako to tvrdili vo svojich výpovediach. Účinky nimi uvádzaných postupov a spôsobov konania príslušníkov polície (fyzické násilie, neprimerané použitie donucovacích prostriedkov, poškodzovanie majetku a pod.) by sa zákonite museli prejavíť v objektívnom svete v podobe následkov takéhoto konania na predmetoch útoku (či už živých alebo neživých), ktoré však preukázateľne nenastali. Svedčia o tom nielen znalecké posudky, ktoré sťažovatelia spochybňujú z dôvodu uplynutia dlhšieho času od reálneho uskutočnenia policajnej akcie po ich vyhotovenie, ale aj výsluchy svedkov, lekárske správy, ďalšie listinné doklady, obrazové záznamy (fotografie), audiovizuálny záznam (video) a iné, teda aj také, na výpovednú hodnotu ktorých plynutie času nemá negatívny dopad. Pokiaľ k použitiu donucovacích prostriedkov došlo, stalo sa tak v situáciách predpokladaných zákonom a v medziach zákona, o čom boli vyhotovené zodpovedajúce záznamy a štandardné hlásenia o použití donucovacích prostriedkov. Vyšetrovateľ inšpekčnej služby vykonaným vyšetrovaním preukázal, že neexistujú pochybnosti o tom, že pri použití donucovacích prostriedkov príslušníkmi polície počas tejto pátracej akcie nedošlo k excesu mimo zákonom upravený rámec, s čím sa krajská prokuratúra stotožnila.

85. Za takejto situácie ústavný súd konštatuje, že pre pozitívne rozhodnutie o porušení práva sťažovateľov podľa čl. 3 dohovoru absentuje dôležitý prvok, a to dôveryhodné tvrdenie, že došlo k zlému (v kvalite požadovanej čl. 3 dohovoru alebo čl. 16 ods. 2, príp. čl. 19 ods. 1 ústavy) zaobchádzaniu so sťažovateľmi (pozri už zmienené rozhodnutie Assenov a ďalší proti Bulharsku, rozsudok č. 24760/94 z 28. 10. 1998).

86. Rovnako ako nebolo preukázané použitie neprimeraného násillia (resp. neprimeraného použitia donucovacích prostriedkov), z odôvodnení napadnutých rozhodnutí vyplýva, že nebol preukázaný ani neoprávnený vstup do obydlí jednotlivých sťažovateľov (odhliadnuc od skutočnosti, že preukázateľne sa údajný zásah do tohto práva

netýkal všetkých sťažovateľov), ktorí síce poukázali na zákonnú úpravu a ňou požadované podmienky vstupu príslušníka polície do obydlia, splnenie ktorých je predpokladom pre jeho posúdenie ako oprávneného, avšak ako z vyšetrovania vyplynulo, k vstupom do obydlí buď nedošlo vôbec, alebo k nim došlo takým spôsobom, ktorý sa nevyznačoval prvkami protizákonnosti (príslušníci vstupovali do obydlí so súhlasom tam žijúcich osôb alebo na ich pozvanie). Tieto závery jasne vyplývajú z dôkazov, na ktoré napadnuté rozhodnutia krajskej prokuratúry, ako aj inšpekčnej služby zreteľne poukázali.

87. Za takto zisteného skutkového stavu vo vzťahu k tejto otázke bolo bezpredmetným bližšie skúmať splnenie podmienok legality, legitimacy a nevyhnutnosti zásahu do práva na rešpektovanie súkromného života a obydlia podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, resp. základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1, 2 a 3 ústavy, keďže sťažovateľmi tvrdený spôsob vstupu do obydlí bol vyšetrovaním presvedčivo vyvrátený.

88. Rozsah vykonaných procesných úkonov skutočne nasvedčuje tomu, že orgány činné v trestnom konaní pristupovali k objasneniu okolností prípadu zvlášť precízne. Naopak, zo sťažnosti sťažovateľov podanej ústavnému súdu (a jej doplnenia) nepriamo vyplýva, akoby ich „vyrušovalo“ vykonanie takéhoto vyčerpávajúceho zaobstarávania dôkazov. Vyplýva to najmä z ich nestotožnenia sa s nariadením, podľa slov sťažovateľov, *„znaleckého skúmania duševného zdravia, resp. iných povahových, osobnostných črt svedkov, predovšetkým skúmania sklonov ku klamstvám, konfabulácii, skúmania kognitívnych funkcií, úrovne duševného, mravného, intelektuálneho vývoja a pod.“*, ktoré bolo nariadené práve na odstránenie rozporov zistených z dovtedy vykonaného dokazovania.

89. Avšak ako vyplýva z napadnutých rozhodnutí, práve znalecké dokazovanie poskytlo orgánom činným v trestnom konaní také kvantum informácií príslušnej kvality, ktoré ich viedlo k opodstatnenému presvedčeniu o nepravdivosti sťažovateľmi tvrdených okolností prípadu. Nerešpektovanie získaných záverov znaleckého dokazovania orgánmi

činnými v trestnom konaní by znamenalo diskvalifikáciu objektívnosti a náležitého objasnenia veci. Ústavný súd pritom zastáva názor, že vyšetrovateľ inšpekčnej služby postupoval správne (rozhodne nie v rozpore so zákonom), ak pre náležité objasnenie veci využil zákonnú možnosť pribratia súdneho znalca do konania na podanie takéhoto znaleckého posudku.

90. Sťažovatelia trvali na tom, že trestné stíhanie inšpekčná služba v spojení s krajskou prokuratúrou nemohli zastaviť, keďže stále, vzhľadom na ich výpovede, pretrvávali pochybnosti brániace rozhodnúť v merite veci v prípravnom konaní, ale podľa ich presvedčenia mal o tom rozhodovať až všeobecný súd.

91. Práve v prípade zvolenia postupu podľa § 206 Trestného poriadku (vznesenie obvinenia), ktoré je nevyhnutným predpokladom pre následné podanie obžaloby, na základe ktorej by sa trestná vec dostala pred všeobecný súd, by sa vyšetrovateľ inšpekčnej služby a prokurátor krajskej prokuratúry vykonávajúci dozor nad vyšetovaním za takto zisteného skutkového stavu s vysokou mierou pravdepodobnosti vystavili riziku neopodstatneného zásahu do základných práv osôb, proti ktorým sa sťažovatelia takéhoto vznesenia obvinenia domáhali.

92. Porušenie práva na účinné úradné vyšetovanie sťažovatelia vidia aj v samotnej dĺžke jeho trvania a uplynutia dlhšej doby od skutku po jeho začatie (začatie trestného stíhania). Zastávajú názor (v súlade s judikatúrou EŠLP, že účinné vyšetovanie by malo byť rýchle a bez prieťahov. Je podľa nich „*neodpustiteľnou skutočnosťou fakt, že trestné stíhanie vo veci sa začalo až 7 mesiacov po vykonaní policajnej akcie*“. Ústavný súd sa s touto námietkou s prihliadnutím na okolnosti danej veci nestotožnil. Zo sťažnosti sťažovateľov rovnako ako z napadnutých rozhodnutí inšpekčnej služby, ako aj krajskej prokuratúry vyplýva, že pred aktuálnym trestným stíhaním boli v súvislosti s realizáciou dotknutej policajnej akcie viacerými subjektmi podané trestné oznámenia, ktoré však neboli „úspešné“ (t. j. na ich základe nebolo možné trestné stíhanie začať) aj z dôvodu nedostatku vyžadovanej kvality. Či tomu tak skutočne bolo, ústavný súd v rámci konania o aktuálnej sťažnosti preskúmať nemôže, a to jednak z dôvodu viazanosti petitom podanej sťažnosti,

v ktorom absentuje takáto požiadavka a jednak z dôvodu oneskorenosti prípadnej takejto požiadavky (pozri § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, z ktorého vyplýva dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu, ktorá vo vzťahu k predchádzajúcim trestným oznámeniam nepochybne uplynula).

93. Navyše ústavný súd preskúmaním sťažnosti (jej doplnenia) a jej príloh (najmä všetkých napadnutých rozhodnutí) nezistil žiadnu okolnosť súvisiacu s časovo neskorším začatím trestného stíhania, ktorá by sa na vyšetrowaní (jeho účinnosti a efektívnosti) prejavila negatívnym spôsobom.

94. Ani celkovú dobu trvania trestného stíhania ústavný súd nepovažuje vzhľadom na rozsah vyšetrowanej veci za neprimeranú. Bez akýchkoľvek pochyb sa na dĺžke trvania prípravného konania prejavil väčší počet poškodených a svedkov, ale aj samotný charakter a závažnosť šetrenej trestnej činnosti, čo si vyžadovalo vykonanie početných vyšetrowacích úkonov. Snaha o čo najrýchlejšie ukončenie trestného konania by nepochybne ohrozovala jeho kvalitu, čo by v tomto prípade bolo zvlášť nežiaduce. Podľa názoru ústavného súdu orgány prípravného konania postupovali v súlade s rozumným náhlením sa.

95. Nečinnosť alebo neefektívnu činnosť orgánov činných v trestnom konaní sťažovatelia v rámci napadnutého trestného stíhania výslovne nenamietali.

96. Pokiaľ išlo o otázku nezávislosti, a teda aj nestrannosti inšpekčnej služby, aj k nej sa krajská prokuratúra dostatočne vyjadrila, poukazujúc na zjednocujúce stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 62/2015 z 29. septembra 2015, z ktorého vyplýva, že *„V rámci úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky plnia príslušníci Policajného zboru úlohy inšpekčnej služby a títo príslušníci Policajného zboru boli zákonom predpísaným spôsobom určení za vyšetrowateľov Policajného zboru, resp. nariadeným za poverených príslušníkov Policajného zboru na vykonávanie činností v skrátrenom vyšetrowaní, a teda na legálnom a legitímnom základe plnia zákonné úlohy Policajného zboru (§ 2 ods. 1 písm. d/ zákona*

č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore) vo vzťahu k trestnej činnosti páchanej príslušníkmi Policajného zboru.“.

97. Viac ako problematiku legality a legitimacy inšpekčnej služby, t. j. služby Policajného zboru ako takej, určenej na vyšetrovanie trestnej činnosti páchanej príslušníkmi policajného zboru, sťažovatelia vyzdvihli pochybnosť o jej nestrannosti a nezávislosti, keďže vyšetrovateľ inšpekčnej služby a príslušníci polície, ktorí prichádzali do úvahy ako potencionálni páchatelia vyšetrovanej trestnej činnosti, mali v konečnom dôsledku toho istého nadriadeného – ministra vnútra Slovenskej republiky. V tejto súvislosti sťažovatelia poukázali na rozhodnutia ESLP v obdobných veciach (napr. Eremiášová a Pechová proti Českej republike, rozsudok, 16. 2. 2012, č. 23944/04), v ktorých tento konštatoval porušenie práv tamojších sťažovateľov práve z týchto dôvodov, ako ich prezentujú sťažovatelia. Judikatúra ESLP totiž požaduje, aby osoby vykonávajúce vyšetrovanie boli nezávislé na osobách zapletených do vyšetovaných udalostí. Nevyhnutná je teda absencia hierarchických či inštitucionálnych väzieb medzi týmito osobami. Dôraz je kladený tiež na praktickú nezávislosť [pozri taktiež Isayeva, Yusupova a Bazayeva proti Rusku, rozsudok, 24. 2. 2005, č. 57947/00, § 210].

98. Žiaľ ústavný súd aj s prihliadnutím na judikatúru a známy postoj ESLP k tejto otázke nemohol sťažnosti sťažovateľov ani v tejto časti vyhovieť. Podľa názoru ústavného súdu je v danej veci potrebné zvýrazniť práve inštitút dozoru príslušného prokurátora nad dodržiavaním zákonnosti v prípravnom konaní (§ 230 Trestného poriadku), ktorého účelom je okrem iného aj zabezpečenie nestranného a nezávislého vyšetrovania. K tvrdeniu o nedostačujúcej dozorujúcej úlohe prokurátora k tomu, aby vyšetrovanie splnilo požiadavku nezávislosti (ide o tvrdenia sťažovateľov opreté o rozhodnutia ESLP vo viacerých kauzách proti Českej republike), ústavný súd prihliadol najmä na tú konkrétnu okolnosť danej trestnej veci, že prokurátor krajskej prokuratúry sa „v rámci dozorovej právomoci zúčastnil výsluchov takmer všetkých osôb, ktoré boli dňa 19. 6. 2013 predvedené na OO PZ Moldava, výsluchov ďalších viacerých poškodených, výsluchov svedkov, znalcov, výsluchov funkcionárov PZ, viacerých ostatných radových príslušníkov PZ vrátane hlavného podozrivého [REDAKOVANÉ] a úkonov rekognícií“, a to s tým

výsledkom, že „na strane vyšetrovateľa PZ a ním vedeného vyšetrovania... nezistil tendenčnosť vo vyšetrovaní, účelovosť postupu, zakrývanie či ignorovanie skutkových zistení, predpojatosť voči osobám poškodených či priamo k veci samotnej, zásahy do vyšetrovania zo strany jeho služobne nadriadených, iných osôb či dokonca politický vplyv na čo obaja splnomocnenci poškodených poukazujú, alebo akékoľvek iné negatívne aspekty, ktoré by vo vzťahu k vyšetrovaniu samotnému dovoľovali pripustiť čo i len pochybnosť o jeho netransparentnosti“. Sťažovatelia túto konštatáciu krajskej prokuratúry nepopierajú a ani nijako neatakujú. Uvedené pritom svedčí o mimoriadnej aktivite dozor vykonávajúceho prokurátora krajskej prokuratúry a v tomto konkrétnom prípade to podstatne oslabuje, ak nie celkom neguje tvrdenie o nedostatočnosti dozorujúcej úlohy prokurátora vo vzťahu k tomu, aby vyšetrovanie splnilo požiadavku nezávislosti a nestrannosti. Podľa názoru ústavného súdu niet pochyb, že v danej trestnej veci s poukazom na jej konkrétne okolnosti došlo k naplneniu praktickej nezávislosti.

99. Bezpodmienečné trvanie na splnení formálnych podmienok tak, ako sú nastavené judikatúrou ESLP v podmienkach platného a účinného právneho poriadku Slovenskej republiky (v aktuálnom type konania pred ústavným súdom, t. j. namietané porušenie základných práv fyzickými osobami podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) by v konečnom dôsledku viedlo k takému výsledku, aký prezentoval ESLP aj v spomínanom rozsudku Eremiášová a Pechová proti Českej republike zo 16. 2. 2012, keď neuznal prípadnú sťažnosť uvedených sťažovateľiek podanú Ústavnému súdu Českej republiky za účinný prostriedok nápravy a konštatoval, že ani Ústavný súd Českej republiky by nijako nemohol zhojiť sťažovateľkami namietaný nedostatok nezávislosti a nestrannosti vyšetrovania, pretože ide o problém štrukturálnej povahy.

100. K námietke sťažovateľov, že „Ak vyšetrovateľ odmietol účasť právneho zástupcu poškodených na výsluchoch svedkov z radov príslušníkov PZ, zjavne došlo k významnému porušeniu základného princípu trestného konania spočívajúceho v práve každého vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, ak trestný poriadok neustanovuje inak. Poškodení odňatím možnosti zúčastniť sa výsluchoch policajtov - svedkov boli oslabení na svojich právach garantujúcich nestrannosť priebehu vyšetrovania.“, je potrebné uviesť,

že tým „právnym zástupcom poškodených“ bol v skutočnosti splnomocnenec poškodených (sťažovateľov), ktorému však takéto oprávnenie z procesnoprávneho predpisu, ktorým sa konanie riadilo (Trestný poriadok), nevyplýva.

101. V zmysle § 54 ods. 1 Trestného poriadku splnomocnenec poškodeného je oprávnený robiť za poškodeného návrhy na vykonanie dôkazov, podávať žiadosti a opravné prostriedky; je tiež oprávnený zúčastniť sa všetkých úkonov, na ktorých sa môže zúčastniť poškodený.

102. Podľa § 46 ods. 1 druhej vety Trestného poriadku poškodený má právo v prípadoch ustanovených týmto zákonom sa vyjadriť, či súhlasí s trestným stíhaním, má právo uplatniť nárok na náhradu škody, robiť návrhy na vykonanie dôkazov alebo na ich doplnenie, predkladať dôkazy, nazeráť do spisov a preštudovať ich, zúčastniť sa na hlavnom pojednávaní a na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní alebo o dohode o priznaní viny a prijatí trestu, vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, má právo záverečnej reči a právo podávať opravné prostriedky v rozsahu vymedzenom týmto zákonom...

103. Z obsahu uvedených ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že rozsah práva splnomocnenca poškodeného v trestnom konaní byť prítomný na procesných úkonoch je limitovaný (podmienený) rozsahom tohto práva priznaného zákonom priamo poškodenému. Preto ak vyšetrovateľ inšpekčnej služby neumožnil účasť splnomocnenca poškodených sťažovateľov na vyšetrovacích úkonoch (výsluchy svedkov), prítomnosť na ktorých to ustanovenia zákona (Trestného poriadku) neumožňujú ani samotným poškodeným, postupoval konformne, aj pokiaľ ide o ústavou a dohovorom zaručené základné práva alebo slobody.

104. Navyše zo sťažnosti ani z jej príloh nevyplýva, že by sťažovateľom bolo upreté ich právo „*vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom*“. Z napadnutých rozhodnutí krajskej prokuratúry vyplýva, že „*splnomocnenci poškodených mohli kedykoľvek nahliadať do vyšetrovacieho spisu a keď požiadali o vyhotovenie kópií listín, tak im boli predložené*“. Toto tvrdenie krajskej prokuratúry (a s tým spojenú realitu) sťažovatelia nijako

nespochybňovali ani nerozporovali, čo nasvedčuje tomu, že ku všetkému, k čomu mali potrebu, sa mohli vyjadriť bez toho, aby im v tom bolo bránené.

105. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že formulácia odôvodnenia tejto časti sťažnosti silne evokuje snahu právneho zástupcu sťažovateľov ako ich splnomocnenca atrahovať na svoju osobu práva zaručené Trestným poriadkom napríklad obhajcovi obvineného. To však nemožno akceptovať ani z titulu ochrany základných práv a slobôd poškodených (sťažovateľov). Splnomocnenec poškodených v trestnom konaní sa nemôže domáhať práv, ktoré mu príslušný procesný predpis nepriznáva.

106. Sťažovatelia namietali aj porušenie zákazu diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru a čl. 12 ods. 2 ústavy. Konkrétne uviedli, že *„majú dôvodné podozrenie, že ich práva podľa čl. 3 a 8 Dohovoru boli porušené spôsobom vyššie uvedeným v dôsledku ich príslušnosti k etnickej skupine“*. Poukázali na správu Kancelárie verejného ochrancu práv, podľa ktorej existuje značná *„neproporcionálnosť v plánovaní a vykonávaní policajných pátracích akcií označovaných ako Akcia 100, čo môže nasvedčovať zaujatost' voči rómskym občanom“*. Vychádzajúc zo štatistík ďalej vyplýva, že *„pátracie akcie, ktoré boli vykonané začiatkom apríla 2015 na základe pokynov, boli vykonané len v rómskych osadách“*. Vyjadrili tiež *„pobúrenie nad niektorými tvrdeniami, ktoré sú spájané s niektorými poškodenými a svedkami ako osobami rómskeho etnika. Uznesenie je totiž plné predsudkov a stereotypov..., kedy určité povahové vlastnosti sú spájané s príslušnosťou k rómskemu etniku. Výrazy ako mentalita romica... či rómska etnoplastická stigmatizácia, ktorých názov/označenie je možné považovať prinajmenšom za xenofóbne, sú spájané s vlastnosťami ako - nedostatok sebadisciplíny, nedbanie záväzkov voči ľuďom, agresivita, asocialita či neschopnosť prispôbiť sa sociálnym normám, poruchy vyšších citov etických a sociálnych a pod.“*. Sťažovatelia zastávajú tiež názor, že *„rozpory vo výpovediach... sú zdôrazňované a je im prikladaná veľká dôležitosť len pri výpovediach osôb rómskeho pôvodu, pričom povaha zranení je zľahčovaná. Výpovede Rómov v neprospech príslušníkov PZ sú označované ako motivované dosiahnutím nejakých výhod.“*. Napokon sa domnievajú, že *„nedošlo dôkladnému preskúmaniu možného rasového motívu akcie v rozpore s čl. 14 v spojení s čl. 3 Dohovoru“*.

107. Ústavný súd k uvedeným tvrdeniam sťažovateľov uvádza, že pokiaľ spájajú porušenie práva zaručeného v čl. 14 dohovoru (ale aj čl. 12 ods. 2 ústavy) s porušením ich práv zaručených v čl. 3 a čl. 8 dohovoru, potom ich požiadavke na vyslovenie porušenia tohto práva logicky nebolo možné vyhovieť, a to z dôvodu nezistenia zásahu do práv zaručených v čl. 3 a čl. 8 dohovoru.

108. V súvislosti s poukazom na skutočnosť, že podobné policajné „pátracie akcie“ sa vykonávajú neproporcionálne a len v rómskych osadách, ústavný súd poznamenáva, že v aktuálnej veci, t. j. v konaní o tejto sťažnosti sťažovateľov je predmetom (tak, ako ho samotní sťažovatelia vymedzili) preskúmanie postupu a rozhodnutí orgánov prípravného konania v dotknutej trestnej veci. Tieto orgány nemali a nemajú žiaden dosah na sťažovateľmi tvrdené okolnosti, ktoré mali predstavovať zásah do ich práva na zákaz diskriminácie, preto sa takého zásahu v tejto súvislosti ani nemohli dopustiť.

109. Podstatnejším pre posúdenie tejto veci bolo, či orgány prípravného konania skúmali opodstatnenie a zdôvodnenie nariadenia vykonanej policajnej akcie. A v tomto smere ústavný súd považuje napadnuté rozhodnutia krajskej prokuratúry (ale aj postup a rozhodnutia vyšetrovateľa inšpekčnej služby) z hľadiska ochrany základných práv sťažovateľov za dostatočné. Vyšetrením bolo zistené, že *„hlavným a jediným dôvodom naplánovania a vykonania danej pátracej akcie bol preukázaný stúpajúci trend kriminality (najmä majetkovej) oproti predchádzajúcim obdobiam a to v náraste až o 50 trestných činov. V danom čase bolo z danej lokality v pátraní desať osôb, na ktoré bol vydaný buď príkaz na zatknutie alebo príkaz na dodanie do výkonu trestu, pričom pred začatím samotnej akcie v teréne boli príslušníkom z iných zúčastnených útvarov vydané zoznamy hľadaných osôb.“* Z citovaného je zrejmé, že príslušné orgány uvedenú otázku neopomenuli a primeraným odôvodnením k nej prijatých záverov dali právam sťažovateľov zadosť.

110. Pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľov, že napadnuté rozhodnutia obsahujú „predsudky a stereotypy“, ako aj xenofóbne výrazy, ústavný súd ich vzhľadom na dôvod a spôsob použitia v tomto konkrétnom prípade nehodnotí ako diskriminačné.

111. Podstatou diskriminácie je rozdielne zaobchádzanie s osobami nachádzajúcimi sa v rovnakej situácii, ktoré nemá objektívne a rozumné odôvodnenie. Avšak nie každé rozdielne zaobchádzanie bude porušením čl. 14 dohovoru. Musí byť preukázané, že s inými osobami v analogickej alebo v podstatných rysoch podobnej situácii je zaobchádzané výhodnejšie a že tento rozdiel v zaobchádzaní je diskriminačný [Kiyutin proti Rusku, rozsudok, 10. 3. 2011, č. 2700/10, § 59; Andrlé proti Českej republike, rozsudok, 17. 2. 2011, č. 6268/08, § 47; D. H. a ďalší proti Českej republike, rozsudok veľkého senátu, 13. 11. 2007, č. 57325/00, § 175]. Za diskriminačné naopak v niektorých prípadoch môže byť považované aj to, ak je s objektívne výrazne odlišným zaobchádzané rovnako [Thlimmenos proti Grécku, rozsudok veľkého senátu, 6. 4. 2000, č. 34369/97, § 44].

112. V danej veci boli uvedenými výrazmi pomenované určité skutočnosti, javy, vlastnosti, avšak bez toho, a to je podstatné, aby na tomto základe bolo so sťažovateľmi preukázateľne nedôvodne zaobchádzané inak. Sťažovatelia vypovedali k udalostiam policajnej akcie a keďže ich výpovede vykazovali rozdielnosti, bolo potrebné ich príčinu ozrejmiť. Na základe tohto vyšetrovateľ inšpekčnej služby pristúpil k použitiu zákonom ustanoveného inštitútu znaleckého dokazovania, ktorého výsledkom bol znalecký posudok (prípadne aj doplňujúci výsluch znalcov), výrazy a termíny, z ktorého boli prevzaté aj do napadnutých rozhodnutí orgánov prípravného trestného konania. Uvedené nesvedčí o diskriminácii sťažovateľov v tomto trestnom konaní.

113. V súvislosti s namietaným porušením základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy ústavný súd poznamenáva, že ani vyšetrovateľ inšpekčnej služby, ani krajská prokuratúra nie sú orgánmi verejnej správy, rozhodnutím ktorého by mohli byť sťažovatelia ukrátení na svojich právach. Chýba tu teda akákoľvek príčinná súvislosť medzi označeným základným právom podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a namietanými rozhodnutiami krajskej prokuratúry.

114. Vzhľadom na všetky dosiaľ uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľov v časti namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 21 ods. 1, 2 a 3 a čl. 46 ods. 2 ústavy a práv zaručených v čl. 3, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 dohovoru postupom krajskej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 13/14/7700 ani jej uzneseniami zo 16. februára 2016 a 23. mája 2016 je zjavne neopodstatnenou, čo bolo dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

115. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľov uvedenými v petite sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. augusta 2017